

1995. GADA PĀRSKATS

ISSN 1407-1797

1997. GADA PĀRSKATS

1995. GADA PĀRSKATS

© Latvijas Banka, 1996

Pārpublicējot obligāta avota norāde.

ISBN 9984-9092-3-9

SATURS

Ievads	4
Valsts tautsaimniecība un Latvijas Bankas monetārā politika	6
Inflācija un cenas	6
Iekšzemes kopprodukts	8
Ārējā tirdzniecība	9
Fiskālā politika	10
Naudas piedāvājums	11
Kredītu un noguldījumu procentu likmes	14
Starpbanku tirgus	15
Rezervju prasība	16
Naudas bāze	16
Ārvalstu valūtu tirgus	20
Valsts ārējais parāds	20
Vērtspapīru tirgus	21
Norēķinu sistēmas	22
Skaidras naudas apgrozība	24
Jubilejas un piemiņas monētas	24
Kredītiestāžu uzraudzība	25
Kredītiestāžu sistēma	25
Banku krīzes cēloņi	25
Kredītiestāžu darbības noteikumi	27
Kredītiestāžu darbības pārbaudes	28
Monetārās politikas 1995. gada kalendārs	30
Starptautiskā sadarbība	33
Starptautiskās finansu organizācijas	33
Sadarbība ar ārvalstu centrālajām bankām	33
Tehniskā palīdzība	33
Sadarbība starptautiskās statistikas jomā	34
Latvijas Bankas struktūra un personāla apmācība	35
Latvijas Bankas 1995. gada finansu pārskati	37
Latvijas Bankas bilance 1995. gada 31. decembrī	38
Latvijas Bankas 1995. gada peļņas un zaudējumu aprēķins	40
Latvijas Bankas 1995. gada finansu pārskatu skaidrojumi	42
Revīzijas komisijas ziņojums	48
Pielikumi	49
1. Monetārie rādītāji 1995. gadā	50
2. Latvijas Bankas 1995. gada mēnešu bilances	52
3. Latvijas Bankas noteiktie Vācijas markas, Lielbritānijas sterliņu mārciņas, Francijas franka, ASV dolāra, Japānas jenas un Eiropas valūtas vienības kursi	54
4. Kredītiestādes, kurām 1995. gada beigās bija derīga Latvijas Bankas izsniegtā licence	55
5. Latvijas Bankas struktūra 1995. gada beigās	57

IEVADS

Latvijas tautsaimniecībā 1995. gadā turpinājās ekonomisko reformu īstenošana. Taču tautsaimniecības augšupeja, kuras iezīmes parādījās 1994. gadā, vēl nebija pastāvīga un stabila. Negatīvu ietekmi uz tās attīstību atstāja banku krīze un ieilgušais valsts budžeta kritiskais stāvoklis. Politiskās situācijas nenoteiktība pirms Saeimas vēlēšanām 1995. gada rudenī un ieilgušais valdības veidošanas process aizkavēja vairāku tautsaimniecībai svarīgu lēmumu pieņemšanu. Iekšzemes kopprodukta apjoms, kura pieaugums bija vērojams gada 1. ceturksnī, pārskata gadā kopumā samazinājās par 1.6%. Latvijas Bankas īstenotā monetārā politika nodrošināja lata stabilitāti un samērā zemu inflācijas līmeni, ļaujot saglabāties relatīvi stabilai valsts makroekonomiskajai situācijai.

Inflācija turpināja samazināties – 1995. gadā tā bija 23.1% (1994. gadā – 26.3%). Vidējā (bruto) darba samaksa valsts un pašvaldību iestādēs un uzņēmumos, uzņēmēj sabiedrībās ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu laika posmā no 1994. gada decembra līdz 1995. gada decembrim pieauga par 10.1%. 1995. gada laikā nedaudz samazinājās bezdarba līmenis (gada sākumā tas bija 6.7%, bet beigās – 6.6%).

Valsts budžeta deficīts 1995. gadā sasniedza 3.8% no iekšzemes kopprodukta un vairāk nekā divkārt pārsniedza sākotnēji plānoto. Tas tika segts galvenokārt ar valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmēm, kā arī ar Latvijas Bankas, pārējo iekšzemes banku un ārvalstu kredītiem.

Lata kurss pret SDR¹ pārskata gadā nemainījās. Ārvalstu valūtu kursu svārstības pret latu noteica to savstarpējās svārstības pasaules tirgū. Lata kurss 1995. gadā pieauga pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu, Japānas jenu un ASV dolāru, bet samazinājās pret Francijas franku un Vācijas marku. Ārvalstu valūtas rezerves 1995. gadā samazinājās, banku krīzes ietekmē pieaugot neto pārdotās ārvalstu valūtas apjomam.

Latvijas Republikas Saeima 1995. gada oktobrī pieņēma "Kredītiestāžu likumu", kas nomainīja likumu "Par bankām". Saeimai pieņemot arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa un Latvijas Kriminālkodeksa grozījumus, pastiprināta banku operācijās iesaistīto dalībnieku atbildība. Latvijas Banka izvirzīja arvien stingrākus normatīvos noteikumus, un līdz ar "Kredītiestāžu likuma" pieņemšanu kredītiestāžu darbību regulējošās prasības pārskata gadā pieskaņotas Eiropas Savienības direktīvām. Latvijas Bankas darbība kredītiestāžu uzraudzības jomā ļāva lokalizēt banku krīzes ietekmi un sekmēja to banku tālāku attīstību, kuras darbojās saskaņā ar spēkā esošajiem likumdošanas aktiem un izpildīja Latvijas Bankas noteiktās normatīvās prasības.

¹ Speciālās aizņēmuma tiesības (*Special Drawing Rights*).

Pārskata gadā Latvijas Banka iesaistījās starptautiskajiem statistikas standartiem atbilstoši apkopotas finanšu informācijas publikāciju *International Financial Statistics* sagatavošanā.

Latvijas Banka izmantoja jaunus, elastīgākus monetārās politikas instrumentus, pārskata gadā uzlabojot starpbanku norēķinu sistēmu un banku kreditēšanā izmantojot *repo* izsoles.

Gada pārskatā sniegtais monetārās politikas rezultātu apkopojums veidots, Latvijas Bankai analizējot monetāro un banku statistiku. Valsts tautsaimniecības stāvokļa analīzei izmantota Latvijas Republikas Valsts statistikas komitejas informācija.

VALSTS TAUTSAIMNIECĪBA UN LATVIJAS BANKAS MONETĀRĀ POLITIKA

INFLĀCIJA UN CENAS

Kaut arī valstī bija finansu un banku krīze, saglabājās relatīvi stabila makroekonomiskā situācija, jo Latvijas Bankas 1995. gadā īstenotā monetārā politika nodrošināja lata stabilitāti un samērā zemu inflācijas līmeni.

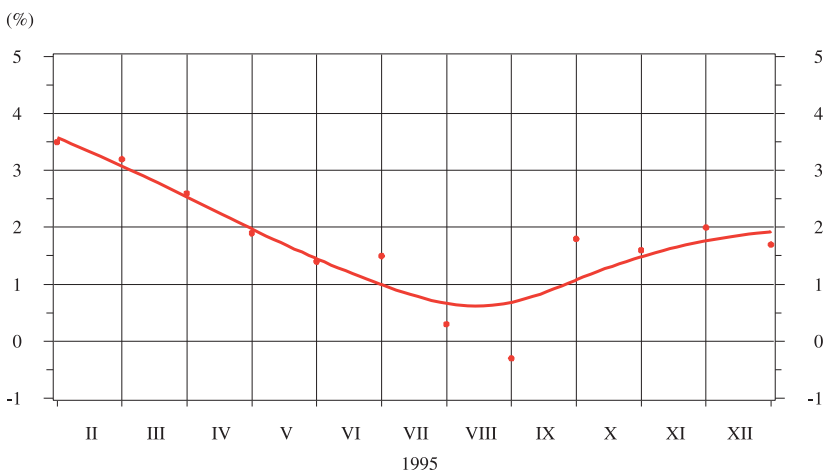
Patēriņa cenu indekss (PCI) 1995. gadā turpināja samazināties. Inflācija bija 23.1% (1994. gadā – 26.3%). Pārskata gada atsevišķos mēnešos nenotika būtiskas patēriņa cenu indeksa svārstības (sk. 1. att.). Tikai janvārī un februārī mēneša inflācija pārsniedza 3%, tādēļ 1. ceturksnī tā bija 9.6% un pārsniedza iepriekšējā gada attiecīgā perioda līmeni. Inflācija 2. ceturksnī bija 4.9%, 3. ceturksnī – 1.8% un 4. ceturksnī – 5.4% (visos trijos ceturkšņos zemāka nekā 1994. gada attiecīgajos periodos).

Patēriņa cenu līmeni galvenokārt ietekmēja regulējamo monopolcenu pieaugums, iekšējā tirgus aizsardzības pasākumi, kā arī pārtikas preču un komunālo maksājumu cenu sezonālās izmaiņas gada sākumā un beigās.

Pakalpojumu cenas gada laikā palielinājās apmēram par 30%, bet preču cenas – par 20%. Preču un pakalpojumu "grozā" ietilpstošo patēriņa grupu cenu pieaugums bija atšķirīgs: uztura produktu cenas palielinājās par 18.0% (viszemākais cenu kāpums), bet atpūtas, kultūras un izglītības izdevumu, dzīvokļa īres un uzturēšanas izdevumu un veselības aprūpes izdevumu kāpums bija apmēram divreiz augstāks – attiecīgi 39.6%, 35.4% un 32.3%.

1. attēls

PATĒRIŅA CENU INDEKSA IZMAIŅAS (SALĪDZINOT AR IEPRIEKŠĒJO MĒNESI)

Avots: Latvijas Republikas Valsts statistikas komitejas dati.

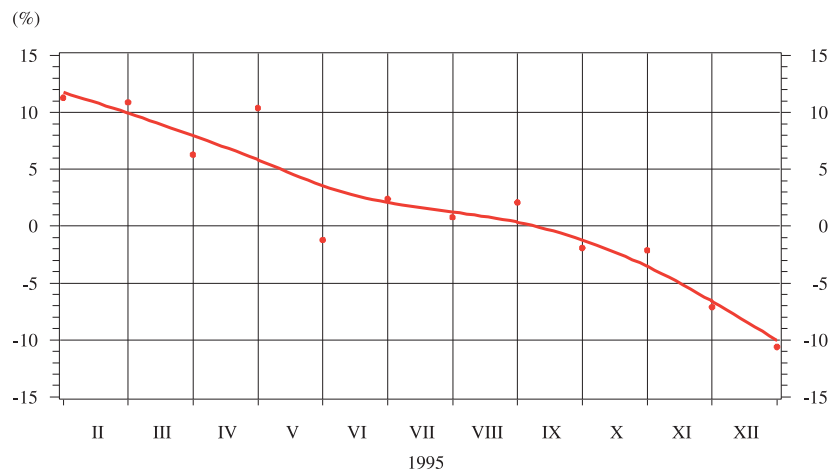
Valsts un pašvaldību iestādēs un uzņēmumos, uzņēmēj sabiedrībās ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu strādājošo reālā pirktspēja pārskata gadā samazinājās par 10.6%, jo strādājošo vidējās darba samaksas indekss atpalika no PCI (sk. 2. att.). Mēneša vidējā (bruto) darba samaksa šajā tautsaimniecības sektorā nodarbinātajiem pēc sezonālā pieauguma līdz Ls 103.82 (189.45 USD) iepriekšējā gada decembrī šo līmeni pārsniedza tikai pārskata gada pēdējā mēnesī, pieaugot līdz Ls 114.34 (208.65 USD).

Rūpniecības produkcijas ražotāju cenu indekss pārskata gadā pieauga par 15.9% (1994. gadā – par 10.8%). Importēto izejmateriālu sadārdzināšanās rezultātā visās rūpniecības nozarēs pieauga ražotāju cenas. Visvairāk pieauga elektrisko mašīnu un aparātu ražošanas (par 29.0%), izdevniecību darbības un poligrāfiskās rūpniecības (par 26.8%), kā arī pārējo transporta iekārtu ražošanas (par 26.1%) ražotāju cenas. Būvmontāžas darbu cenu indekss 1995. gadā palielinājās par 40.6%.

Eksporta cenu indekss 1995. gadā palielinājās par 16.1%, īpaši nepārsniedzot iepriekšējā gada pieauguma līmeni (1994. gadā – 15.2%). Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu visvairāk palielinājās tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu (par 32.4%), kā arī transporta līdzekļu (par 23.0%) eksporta cenu indekss. Vismazāk pieauga pārtikas rūpniecības produktu (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku) eksporta cenu indekss (par 6.2%).

2. attēls

TAUTSAIMNIECĪBAS VALSTS SEKTORĀ STRĀDĀJOŠO* REĀLĀS DARBA ALGAS IZMAIŅAS
(SALĪDZINOT AR IEPRIEKŠĒJĀ GADA ATBILSTOŠO PERIODU)

* Valsts un pašvaldību iestādēs un uzņēmumos, uzņēmēj sabiedrībās ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu strādājošie.

Avots: Latvijas Republikas Valsts statistikas komitejas dati.

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS

Iekšzemes kopprodukts salīdzināmajās cenās nedaudz samazinājās un 1995. gadā bija 1 453.2 milj. latu (par 1.6% mazāk nekā 1994. gadā), t.sk. kopējā bruto pievienotā vērtība – 1 321.8 milj. latu (sk. 1. tabulu) un produktu nodokļi – 131.4 milj. latu.

Iekšzemes kopprodukts faktiskajās cenās bija 2 360.7 milj. latu, inflācijas rezultātā gada laikā tam pieaugot par 15.6%.

Lai gan joprojām nenotika valsts tautsaimniecības augšupejoša attīstība, par zināmu stabilizāciju liecināja lēnāki ražošanas samazināšanās tempi rūpniecībā (par 6.3%) un atsevišķās lauksaimniecības nozarēs (gaļas ražošanas apjoms samazinājās par 15.5%, piena – par 5.6%), bet vairākās jomās jau iezīmējās pieaugums (investīciju un būvniecības produkcijas apjoms palielinājās attiecīgi par 12.6% un 18.2%; par 17.0% pieauga olu ražošanas apjoms).

Krītoties iedzīvotāju pirktspējai, par 6.6% samazinājās mazumtirdzniecības preču apgrozījums salīdzināmajās cenās. Samazinoties automobiļu un jūras kravu pārvadājumu apjomam un pārvadājumu attālumam, kopējā kravu apgrozība saruka par 16.4%. Toties kravu apgrozība ostās palielinājās par 11.2%.

Latvijā 1995. gada beigās bija reģistrēts 83 231 bezdarbnieks, t.i., 6.6% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem (1994. gada beigās – 83 946 jeb

1. tabula
KOPĒJĀ BRUTO PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA (SALĪDZINĀMAJĀS CENĀS) UN TĀS STRUKTŪRA
(milj. latu)

	1993		1994 ¹		1995	
		%		%		%
Kopā	1 331.8	100.0	1 342.1	100.0	1 321.8	100.0
Pakalpojumi	708.7	53.2	770.3	57.4	763.7	57.8
Apstrādājošā rūpniecība	307.1	23.1	274.7	20.5	253.7	19.2
Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība	155.5	11.7	131.2	9.8	128.4	9.7
Elektroenerģija, gāze un ūdensapgāde	100.2	7.5	98.2	7.3	98.1	7.4
Celtniecība	56.6	4.2	63.1	4.7	73.6	5.6
Ieguves rūpniecība	2.4	0.2	3.4	0.2	2.9	0.2
Zvejniecība	1.3	0.1	1.2	0.1	1.4	0.1

¹ Dati precizēti.

Avots: Latvijas Republikas Valsts statistikas komitejas dati.

6.5%). Bezdarbnieku skaits samazinājās vasarā un rudens sākumā (septembrī – 76 559 jeb 6.0% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem), bet gada pēdējos mēnešos tas atkal pieauga. Gada sākumā kā ilgstoši bezdarbnieki bija reģistrēti 36 075, gada beigās – 37 452 bezdarbnieki.

ĀRĒJĀ TIRDZNIECĪBA

Latvijas ārējās tirdzniecības apgrozījums 1995. gadā sasniedza 1 611.8 milj. latu. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ārējās tirdzniecības apgrozījums pieauga par 29.1%, t.sk. eksports – par 24.4%, imports – par 32.9%. Vislielākais bija akmens, ģipša, cementa, stikla, keramikas izstrādājumu (par 74.3%), plastmasu un to izstrādājumu, kaučuka un tā izstrādājumu (par 67.8%), koksnes un tās izstrādājumu (par 63.3%), pārtikas rūpniecības produktu (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku; par 47.9%) tirdzniecības apgrozījuma pieaugums. Vienīgi minerālo produktu tirdzniecības apgrozījums samazinājās (par 0.9%).

Latvijai 1995. gadā bija tirdzniecības darījumi ar 124 pasaules valstīm. Ārējās tirdzniecības balance bija negatīva (sk. 2. tabulu). Tirdzniecības balances deficīts sasniedza 14.6% no tirdzniecības apgrozījuma (iepriekšējā gadā – 11.3%). Negatīvais saldo veidoja 10.0% no iekšzemes kopprodukta (1994. gadā – 6.9%). 1994. gadā imports pārsniedza eksportu par 25.5%, bet 1995. gadā – par 34.1%. Vislielākais bija minerālo produktu, mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu, kā arī ķīmiskās rūpniecības produktu tirdzniecības apgrozījuma negatīvais saldo. Ievērojami pasliktinājās transporta līdzekļu, kā arī parasto metālu un to izstrādājumu tirdzniecības balances.

Nozīmīgākie Latvijas ārējās tirdzniecības partneri 1995. gadā bija Eiropas Savienības un NVS valstis. Tirdzniecības apgrozījums ar Eiropas Savienības valstīm pieauga, bet ar NVS valstīm – samazinājās. Eksporta

LATVIJAS ĀRĒJĀ TIRDZNIECĪBA

2. tabula

(milj. latu)

	1993	1994	1995
Exports	675.6	553.4	688.4
Imports	639.2	694.6	923.4
Balance	36.4	-141.2	-235.0

Avots: Latvijas Republikas Valsts statistikas komitejas dati.

Īpatsvars uz Eiropas Savienības valstīm pieauga no 39.2% 1994. gadā līdz 44.1% 1995. gadā, savukārt importa īpatsvars no šīs valstu grupas – attiecīgi no 40.6% līdz 49.8%. Eksporta īpatsvars uz NVS valstīm samazinājās no 42.7% līdz 38.3%, importa īpatsvars no šīm valstīm – no 30.4% līdz 28.2%. Lielākais tirdzniecības apgrozījums Latvijai bija ar Krieviju, Vāciju, Zviedriju, Somiju, Lietuvu un Lielbritāniju.

Latvijas nozīmīgākās eksportpreces pārskata gadā bija koksne un tās izstrādājumi (26.4% no eksporta kopapjoma), tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi (14.0%), pārtikas rūpniecības produkti (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku; 11.1%). Gadā kopumā pieauga koksnes un tās izstrādājumu, pārtikas rūpniecības produktu, kā arī dzīvnieku un lopkopības produkcijas īpatsvars eksportā, savukārt samazinājās transporta līdzekļu un parasto metālu un to izstrādājumu daļa.

Importa preču grupu struktūrā 1995. gadā dominēja minerālie produkti (21.6% no importa kopapjoma; tā ir vienīgā importa preču grupa, kuras īpatsvars salīdzinājumā ar 1994. gada rādītāju – 29.4% – samazinājās), mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas (17.5%), ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija (11.3%)

FISKĀLĀ POLITIKA

Fiskālās politikas rezultāti 1995. gadā bija ievērojami sliktāki nekā iepriekšējā gadā. Valsts budžeta deficīts vairāk nekā divkārt pārsniedza sākotnēji plānoto budžeta deficīta apjomu un bija 89.9 milj. latu jeb 3.8% no iekšzemes kopprodukta. 1994. gadā budžeta deficīts bija 41.3 milj. latu jeb 2.0% no iekšzemes kopprodukta. Deficīts segts galvenokārt ar valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju pārdošanas ieņēmumiem (42.9% no deficīta), ar ieņēmumiem, kas gūti, valdības vērtspapīrus pārdodot ārvalstīs (24.0%), kā arī ar Latvijas Bankas kredītu (17.5%), pārējo iekšzemes banku kredītu (7.9%) un ārvalstu kredītiem (6.7%).

Tāpat kā iepriekšējā gadā, valsts budžeta ieņēmumus gandrīz pilnībā (90.6%) veidoja nodokļi. Pārskata gadā mainījās budžeta ieņēmumu struktūra, turpinot pieaugt pievienotās vērtības nodokļa īpatsvaram (61.7%; 1994. gadā – 50.4%). Savukārt uzņēmumu ienākuma nodokļa un muitas nodokļa maksājumu īpatsvars samazinājās: 1994. gadā tie veidoja attiecīgi 22.0% un 6.8% no visiem ieņēmumiem, bet 1995. gadā – tikai 13.4% un 5.1%. Šīs strukturālās pārmaiņas veicināja nodokļu likumu maiņa: 1995. gada 1. aprīlī stājās spēkā jauns likums "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" un 1995. gada 1. maijā – "Par pievienotās vērtības nodokli".

Kopējo ieņēmumu līmeņa kritumu 1995. gadā galvenokārt ietekmēja uzņēmumu finansiālās grūtības, kas vēl vairāk pastiprinājās banku krīzes rezultātā, kā arī nodokļu administrēšanas sistēmas trūkumi un izvairīšanās

no nodokļu maksāšanas. Nodokļu maksājumu parādu summa pārskata gadā palielinājās par 31.5 milj. latu, gada beigās sasniedzot 107.4 milj. latu.

Valsts budžeta izdevumu lielākā daļa (95.4%) izlietota kārtējo izdevumu finansēšanai. Valsts investīciju līmenis bija ļoti zems – 2.6% no izdevumiem jeb 0.5% no iekšzemes kopprodukta. Palielinoties ārējam aizņēmumam un valdības vērtspapīru emisijai, pieauga arī valsts iekšējo un ārējo saistību izpildes izdevumi, pārskata gadā sasniedzot 9.0% no izdevumu kopapjoma (1994. gadā – 4.6%).

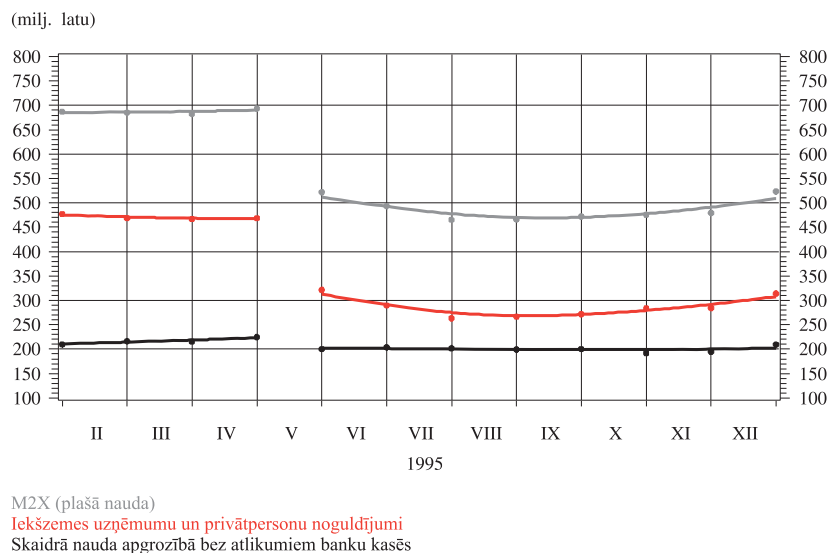
NAUDAS PIEDĀVĀJUMS

Ieilgušais valsts budžeta izpildes kritiskais stāvoklis un maijā sākusies banku krīze izraisīja finanšu krīzi. Latvijas Banka ierobežoja un apturēja vairāku banku (t.sk. a/s "Banka Baltija") darbību un turpmākajos mēnešos vairākām bankām atsauca licenci.

Banku krīzes rezultātā būtiski mainījās naudas piedāvājuma M2X¹ līmenis. Monetāro rādītāju aprēķinos nav iekļauti pārskata gada laikā banku operācijas pārtraukušo banku dati. Šādi aprēķinot, plašās naudas apjoms gada laikā samazinājās līdz 523.8 milj. latu 1995. gada beigās. Banku krīzes

PLAŠĀ NAUDA*

3. attēls

* Kopš 1995. gada maija – neieskaitot to banku attiecīgos rādītājus, kuru darbība bija apturēta.

¹ Skaidrā nauda apgrozībā – atlikumi banku kasēs + iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi nacionālajā un ārvalstu valūtā.

izraisītā plašās naudas apjoma samazināšanās tendence turpinājās tikai jūnijā un daļēji arī jūlijā, bet kopš augusta plašās naudas apjoms auga, turklāt 4. ceturksnī – par 50.8 milj. latu jeb 10.7% (sk. 3. att.). Gada laikā nebanku sektora noguldījumi samazinājās par trešdaļu, savukārt skaidrā nauda apgrozībā bez atlikumiem banku kasēs – tikai par 1.7%. Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetārie rādītāji atspoguļoti gada pārskata 1. pielikumā (atšķirībā no 3.–5. attēla attiecīgie rādītāji ietver arī to banku datus, kuru darbība bija apturēta).

Pārskata gadā mainījās arī plašās naudas struktūra: no 32.8% 1994. gada beigās līdz 11.1% 1995. gada beigās samazinājās termiņnoguldījumu īpatsvars (sk. 4. att.), saglabājoties privātpersonu noguldījumu pārsvaram (vairāk nekā 80% visu termiņnoguldījumu). Pieprasījuma noguldījumi gada beigās veidoja apmēram pusi no plašās naudas kopapjoma (iepriekšējā gada nogalē – 35.9%), un tajos dominēja privātu uzņēmumu noguldījumi.

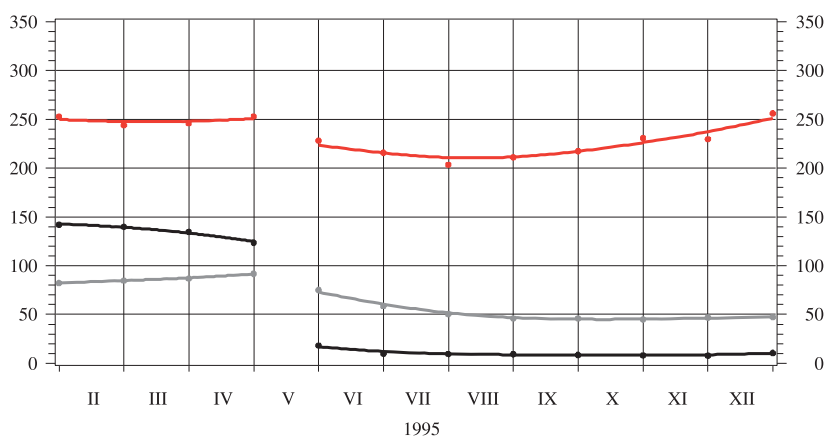
Pārskata periodā mainījās arī noguldījumu valūtu struktūra, un gada beigās tikai nepilnus 50% noguldījumu kopapjoma veidoja noguldījumi latos (1994. gada beigās – apmēram 60%).

Skaidrās naudas apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) īpatsvars naudas piedāvājumā pieauga no 31.3% 1994. gada beigās līdz 40.0% 1995. gada beigās. Pārskata gadā banku kasēs par 14.2% samazinājās skaidrās naudas atlikumi nacionālajā valūtā, un to īpatsvars skaidrajā naudā kritās no 8.2% līdz 7.2%.

4. attēls

IEKŠZEMES UZŅĒMUMU UN PRIVĀTPERSONU NOGULDĪJUMI NACIONĀLAJĀ UN ĀRVALSTU VALŪTĀ*

(milj. latu)

Pieprasījuma
Īstermiņa
Ilgtermiņa

* Kopš 1995. gada maija – neieskaitot to banku attiecīgos rādītājus, kuru darbība bija apturēta.

Kaut gan finansu un banku krīze izraisīja pastiprinātu ārvalstu valūtas pieprasījumu un tādējādi arī banku sistēmas tīro ārējo aktīvu samazināšanos (gada laikā par 64.5 milj. latu jeb 17.4%), tomēr centrālās bankas konsekvētā monetārā politika ļāva saglabāt valsts naudas sistēmas stabilitāti.

Rezidenti izsniegto kredītu atlikumi 1995. gadā samazinājās par 162.2 milj. latu jeb 44.4%. Atšķirībā no noguldījumiem, kuru apjoms bankās kopš augusta sāka pieaugt, kredītu kopsumma turpināja lēni samazināties arī gada otrajā pusē (augustā – decembrī par 10.0 milj. latu jeb 4.7%; sk. 5. att.). Samazinājās kredītu apjoms gan privātajā (par 45.3%), gan valsts (par 37.6%) sektorā.

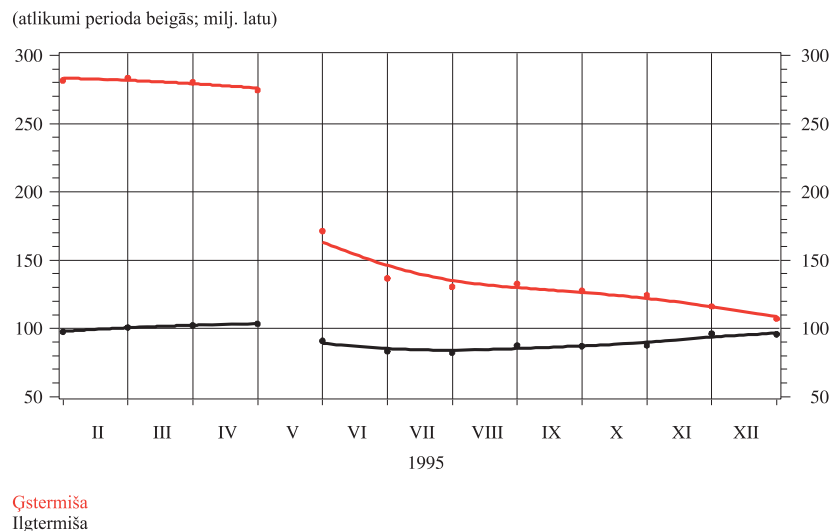
Joprojām vairāk nekā puse bija īstermiņa kredīti, tomēr to apjoms gada laikā būtiski samazinājās. Toties to kredītu atlikumi, kuru termiņš bija no 1 līdz 5 gadiem, praktiski nemainījās. Gada beigās ilgtermiņa kredīti veidoja 47.2% no visiem kredītiem (1994. gada beigās – 26.6%).

Pārskata periodā no 39.9% līdz 45.0% pieauga latos izsniegto kredītu īpatsvars. Mainījās arī izsniegto aizdevumu nozaru struktūra: samazinājās tirdzniecībai (no 37.5% 1994. gada beigās līdz 33.5% 1995. gada beigās), bet pieauga apstrādājošajai rūpniecībai (attiecīgi no 15.4% līdz 24.6%), kā arī elektroenerģijas, gāzes un ūdensapgādei (no 4.9% līdz 9.9%) izsniegto kredītu īpatsvars.

Banku sistēmas neto kredīts valdībai 1995. gada laikā pieauga par 48.3 milj. latu.

5. attēls

**IEKŠZEMES UZŠĒMUMIEM UN PRIVĀTPERSONĀM NACIONĀLAJĀ UN ĀRVALSTU VALŪTĀ
IZSNIEGTIE KREDĪTI***

* Kopš 1995. gada maija – neieskaitot to banku attiecīgos rādītājus, kuru darbība bija apturēta.

KREDĪTU UN NOGULDĪJUMU PROCENTU LIKMES

Pārskata gadā turpinājās banku piesaistīto noguldījumu un izsniegto kredītu procentu likmju samazināšanās. Lai arī tā gada laikā nebija vienmērīga un termiņu un valūtu dalījumā vienāda, tomēr skāra visu termiņu noguldījumus un aizdevumus gan latos, gan ārvalstu valūtā.

Latos veikto ilgtermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme samazinājās no 20.1% 1995. gada sākumā līdz 15.7% gada beigās (sk. 6. att.), ārvalstu valūtā veikto noguldījumu atbilstošā procentu likme – attiecīgi no 17.6% līdz 12.0%. Samazinājās arī latos (no 18.4% janvārī līdz 15.0% decembrī) un ārvalstu valūtā (attiecīgi no 16.3% līdz 9.8%) veikto īstermiņa noguldījumu procentu likmes.

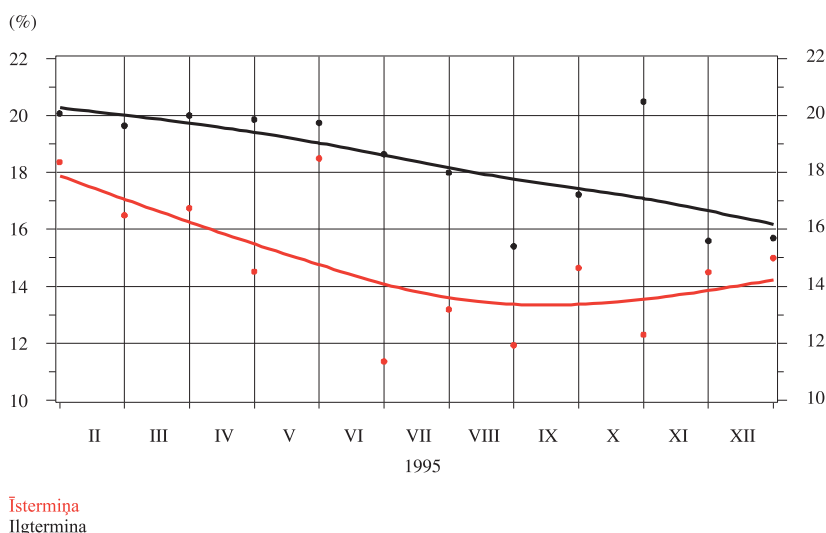
Ārvalstu valūtā piesaistīto noguldījumu procentu likmes visu gadu bija zemākas nekā latos veikto noguldījumu procentu likmes.

Samazinājās gan latos, gan ārvalstu valūtā izsniegto īstermiņa kredītu procentu likmes. Gada laikā latos izsniegto īstermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme samazinājās no 38.5% līdz 31.1% (sk. 7. att.) un ārvalstu valūtā izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme – no 37.1% līdz 28.2%, kredītu tirgū saglabājoties plašām procentu likmju svārstībām.

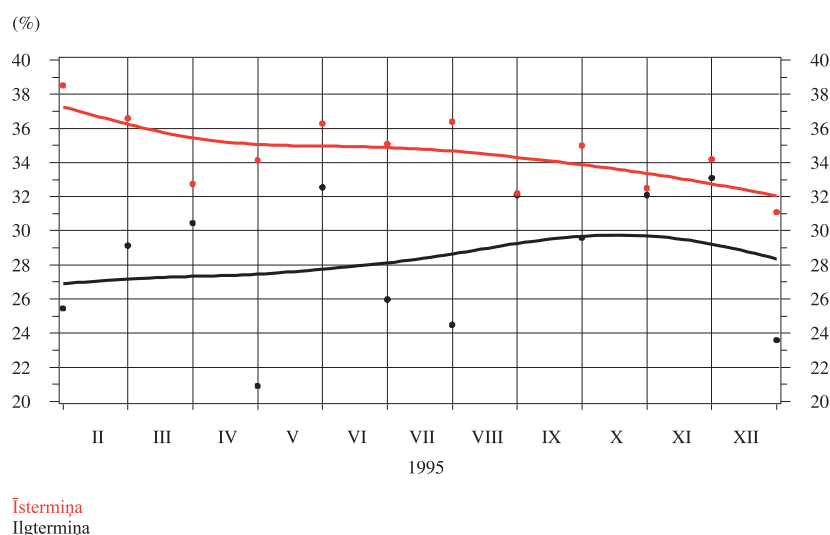
Arī ilgtermiņa kredītu vidējās svērtās procentu likmes gada laikā svārstījās, tomēr kopumā latos izsniegtajiem kredītiem tā samazinājās no 25.5% gada sākumā līdz 23.6% gada beigās un ārvalstu valūtā izsniegtajiem kredītiem – attiecīgi no 21.9% līdz 17.5%.

6. attēls

IEKŠZEMES UZNĒMUMU UN PRIVĀTPERSONU LATOS VEIKTO NOGULDĪJUMU VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES

LATOS IZSNIEGTO KREDĪTU VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES

Galvenie faktori, kas veicināja kredītu procentu likmju samazināšanos, bija gada inflācijas līmeņa kritums un noguldījumu procentu likmju pazemināšanās.

STARPBANKU TIRGUS

Banku aktivitāte iekšzemes starpbanku tirgū pārskata gadā (sevišķi jūnijā un 4. ceturksnī) būtiski samazinājās. To ietekmēja gan banku krīzes pastiprinātā banku savstarpējā neuzticēšanās, gan budžeta deficīta pieauguma ietekmē palielinājušās iespējas brīvos līdzekļus izdevīgi ieguldīt valdības vērtspapīros. Iekšzemes bankām 1994. gadā izsniegto kredītu apjoms vidēji mēnesī bija 10–15 milj. latu jeb aptuveni 10% no analogiska līdzekļu ieguldījuma ārvalstu bankās, bet pārskata gada sākumā bija vērojama šāda veida kredītu apjoma palielināšanās līdz 22–28 milj. latu mēnesī. Sākoties banku krīzei, iekšzemes starpbanku kredītu apjoms saruka jūnijā līdz 7.4 milj. latu un pēc pieauguma jūlijā viszemākais bija 4. ceturksnī (4.7–6.1 milj. latu jeb tikai 1–2% no ārvalstu bankām izsniegto aizdevumu apjoma). 1. pusgadā daļa kredītu tika izsniegta arī uz laiku, kas ilgāks par 1 mēnesi, bet 2. pusgadā izsniegti tikai dienas kredīti un kredīti ar termiņu līdz 1 mēnesim. Latos izsniegto starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme 1995. gada laikā svārstījās starp 16% un 25%, turklāt iezīmējās kredītu procentu likmju samazināšanās tendence salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Arī ārvalstu bankām ārvalstu konvertējamā valūtā Latvijas bankas visbiežāk izsniedza dienas kredītus un kredītus ar termiņu līdz 1 mēnesim,

procentu likmēm gada laikā svārstoties starp 5% un 7%. Banku aktivitāte šajās operācijās gada laikā pakāpeniski pieauga un vislielākā bija 4. ceturksnī, minēto kredītu mēneša apjomam pārsniedzot 370 milj. latu. 1995. gada 2. pusgadā bankas aktīvāk izsniedza dienas kredītus ārvalstu nekonvertējamā valūtā (vidēji mēnesī – 40 milj. latu apjomā).

REZERVJU PRASĪBA

Naudas piedāvājuma regulēšanai izmantojot citus, elastīgākus monetārās politikas instrumentus, Latvijas Banka 1995. gadā saglabāja rezervju prasību 8% apmērā no attiecīgās bankas piesaistīto līdzekļu vidējiem atlikumiem (neatkarīgi no valūtas veida un noguldījuma termiņa un neieskaitot saistības pret iekšzemes kredītiestādēm, valsts budžetu un Latvijas banku ārvalstīs atvērto filiāļu piesaistītos līdzekļus). Rezervju prasības faktisko izpildi joprojām veidoja kredītiestādes korespondentkonta Latvijas Bankā un kases (latos) vidējie atlikumi (skaidrās naudas īpatsvars nedrīkstēja pārsniegt 50%). Skaidrās naudas īpatsvars rezervju prasības izpildē gada laikā svārstījās starp 26% un 39%.

Samazinoties banku skaitam valstī, samazinājās arī kopējais rezervju apjoms, kas bankām jānodrošina to korespondentkontos Latvijas Bankā. Pārskata gada sākumā šādu rezervju apjoms bija 37.3 milj. latu, gada beigās – vairs tikai 24.2 milj. latu.

NAUDAS BĀZE

Naudas bāze M0¹ 1995. gada beigās sasniedza 273.6 milj. latu (sk. 8. att.). Gada laikā tā pieauga tikai par 1.6%, jo sakarā ar ārvalstu valūtas pieprasījuma pieaugumu samazinājās Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi. Samazinoties skaidrās naudas emisijas pieauguma tempam un palielinoties banku noguldījumu gada vidējam līmenim, skaidrās naudas īpatsvars naudas bāzē samazinājās līdz 82.6% 1995. gada beigās (1994. gada beigās – 86.2%).

Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi samazinājās par 10.1% un gada beigās bija līdzvērtīgi valsts importa 3.0 mēnešu apjomam. Finanšu krīzes laikā ārvalstu valūta pārsvarā tika pārdota, un Latvijas Bankas tīro ārējo aktīvu apjoms samazinājās līdz 187.2 milj. latu (jūlija beigās). Savukārt turpmākajos mēnešos tīrie ārējie aktīvi pieauga, gada beigās sasniedzot 227.2 milj. latu (sk. 9. att.).

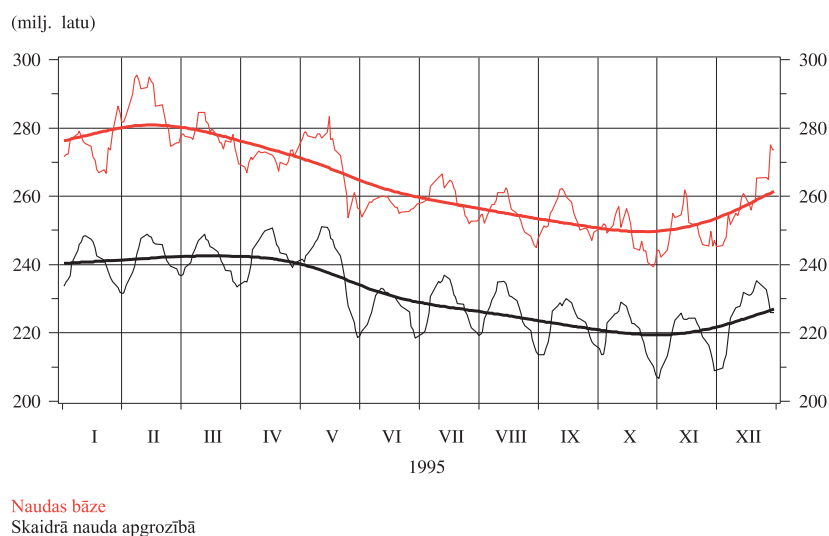
Pārskata gadā par 29.6 milj. latu pieauga Latvijas Bankas tīrie iekšējie aktīvi. Pasliktinoties fiskālajai situācijai, būtiski pieauga centrālās bankas

¹ Skaidrā nauda apgrozībā + banku noguldījumi Latvijas Bankā.

kredīts valdībai (sk. 10. att.), jo Latvijas Republikas Finanšu ministrija pārskata gadā izmantoja iespēju saskaņā ar likumiem "Par Latvijas Banku" un "Par budžetu un finanšu vadību" saņemt īstermiņa kredītu Latvijas Bankā. Latvijas Banka vienojās ar Finanšu ministriju par kredītlīnijas robežu mēneša beigās, maksimāli pieļaujamo kredītu dienā un mēneša vidējo kredīta vērtību. Visaktīvāk Finanšu ministrija kredītlīniju izmantoja 2. un 3. ceturksnī, vismazāk – gada pēdējos mēnešos, palielinoties iespējai segt budžeta deficītu ar valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju emisiju. Lai uzlabotu valsts budžeta

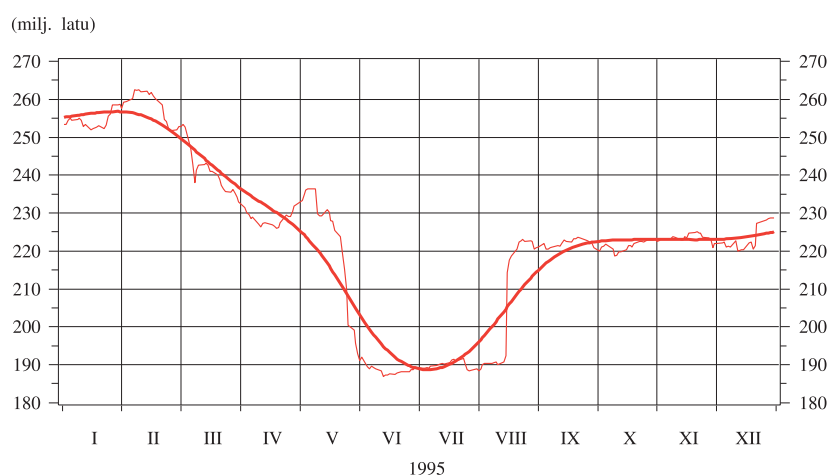
8. attēls

NAUDAS BĀZE

9. attēls

LATVIJAS BANKAS TĪRIE ĀRĒJIE AKTĪVI

stāvokli un nodrošinātu valsts vērtspapīru tirgus stabilitāti, Latvijas Banka 1995. gada maijā izsniedza valdībai ārkārtas īstermiņa kredītu (22.0 milj. latu) ar nosacījumu, ka valdība iesniegs Saeimai apstiprināšanai sabalansēta budžeta projektu.

Pārskata gadā Latvijas Banka pilnveidoja jau esošos un ieviesa jaunus, elastīgākus monetārās politikas instrumentus. Septembrī Latvijas Banka starpbanku norēķinu sistēmas uzlabošanai pieņēma jaunus lombarda kredītu izsniegšanas noteikumus. Savukārt oktobrī Latvijas Banka uzsāka banku kredītesānu, izmantojot valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju pārdošanu ar atpirkšanu (*repo*). Tādējādi Latvijas Banka kopš 1995. gada 1. oktobra izsniedz kredītus tikai pret ķīlu – valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmēm. *Repo* izsoles aizstāja līdzšinējās Latvijas Bankas īstermiņa kredītresursu izsoles, turklāt palielinājās arī izsoļu biežums.

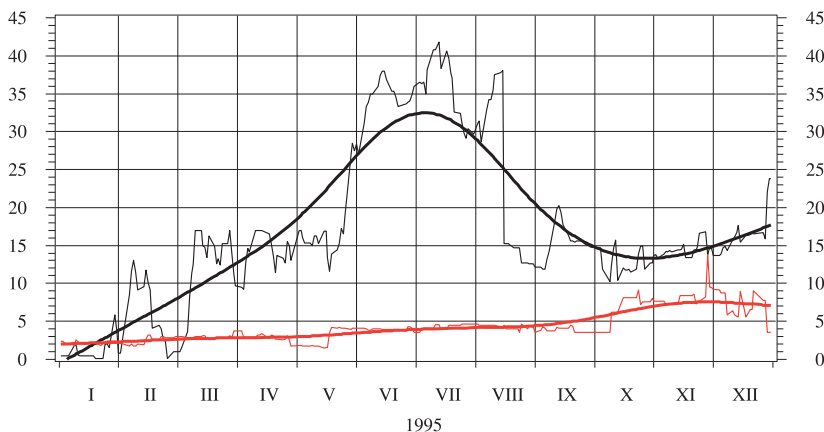
Kopumā 1995. gadā Latvijas Banka izsniedza kredītus bankām 45.8 milj. latu apmērā, un kredītu mēneša vidējo atlikumu apjoms pakāpeniski palielinājās (sk. 3. tabulu). Šādu kredītu gada vidējā svērtā procentu likme bija 27.5% (sk. 11. att.). No tiem 36.9% bija lombarda kredīti; *repo* izsolēs izsniegti 24.8%, īstermiņa kredītresursu izsolēs – 19.6%, bet ārkārtas situācijas novēršanai – 18.7% no Latvijas Bankas izsniegto kredītu kopapjoma.

Lai stabilizētu monetāro situāciju valstī, Latvijas Banka ar 1995. gada 1. jūniju palielināja refinansēšanas likmi līdz 26.5%. Normalizējoties stāvoklim banku sektorā un samazinoties gada inflācijas līmenim, ar 20. novembri Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas likmi uz 25%, bet ar 15. decembri – uz 24%. Tādējādi gada vidējā refinansēšanas likme bija 25.7%.

10. attēls

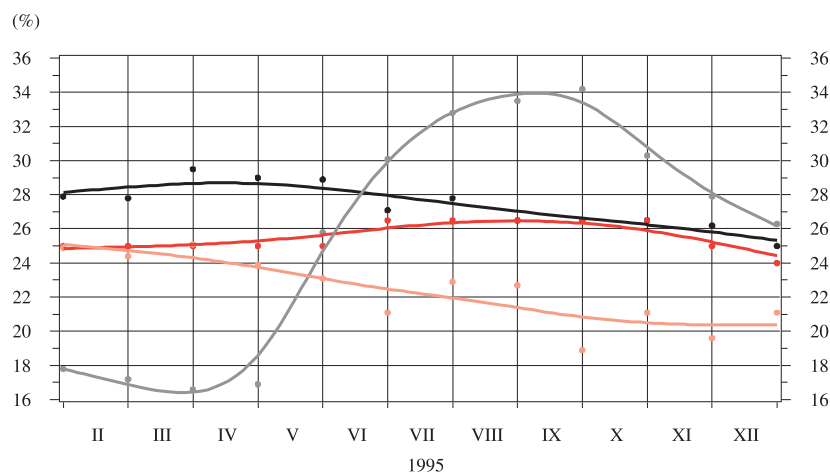
LATVIJAS BANKAS KREDĪTI BANKĀM UN VALDĪBAI

(milj. latu)

Kredīti bankām
Kredīts valdībai

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES

Latvijas Bankas refinansēšanas procentu likme
 Izsolēs izsniegto Latvijas Bankas kredītu vidējā svērtā procentu likme
 Valsts iekšējā aizņēmuma 28 dienu parādzīmju vidējā svērtā diskonta likme
 Latos izsniegto starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme

3. tabula

LATVIJAS BANKAS KREDĪTI BANKĀM

(vidējie atlikumi; milj. latu)

	1993	1994	1995
Janvāris	51.9	6.1	1.3
Februāris	46.4	5.9	1.8
Marts	40.6	2.3	2.2
Aprīlis	38.0	2.3	2.3
Maijs	37.2	3.0	2.7
Jūnijs	32.5	2.5	3.9
Jūlijs	27.2	1.8	4.2
Augusts	18.6	1.7	4.2
Septembris	11.3	1.6	3.8
Oktobris	8.9	1.9	6.2
Novembris	6.8	1.6	8.1
Decembris	6.3	1.9	7.4

ĀRVALSTU VALŪTU TIRGUS

Ārvalstu valūtas rezerves samazinājās par 42.0 milj. ASV dolāru – no 622.1 milj. ASV dolāru 1995. gada sākumā līdz 580.1 milj. ASV dolāru gada beigās. To noteica gan politiskie, gan ekonomiskie procesi, sevišķi banku krīzes sākums, kad vienā mēnesī bankām neto pārdotais ārvalstu valūtu apjoms sasniedza 69.8 milj. ASV dolāru. Situācijai stabilizējoties, gada beigās neto pārdotais ārvalstu valūtu apjoms bija 67.5 milj. ASV dolāru.

Ārvalstu valūtas rezervju samazinājums bija mazāks nekā neto pārdotās ārvalstu valūtas daudzums, jo Latvijas Banka guva peļņu, pārvaldot ārvalstu valūtas rezerves. Latvijas Banka ārvalstu valūtas rezerves pārvaldīja saskaņā ar Latvijas Bankas padomes noteiktajām vadlīnijām, par galvenajiem principiem uzskatot rezervju vērtības saglabāšanu un likviditāti. Ārvalstu valūtas rezerves Latvijas Banka iegulda drošos un likvīdos instrumentos pasaules finansu institūcijās. 1995. gadā būtiski uzlabots Latvijas Bankas nodrošinājums ar pasaules ekonomisko un finansu informāciju *on-line* sistēmā, tādējādi ļaujot operatīvāk iekļauties finansu tirgus procesos. Pilnveidotā iekšējā informatīvā sistēma radīja iespēju precīzi apstrādāt informāciju un veikt valūtas rezervju portfeļa analīzi, tā uzlabojot ārējo rezervju pārvaldīšanas darba kvalitāti un rezultātus.

Latvijas Bankas ārvalstu valūtas maiņas kursu politika nemainījās, saglabājot lata stabilitāti pret SDR valūtu grozu. Lata kurss pret SDR nav mainījies kopš 1994. gada februāra (1 SDR = 0.7997 Ls). Pārskata gadā turpinājās piecu SDR valūtu (ASV dolāra, Vācijas markas, Francijas franka, Lielbritānijas sterliņu mārciņas, Japānas jenas) pirkšana un pārdošana bankām. Latvijas Banka uzlaboja valūtas pirkšanas un pārdošanas kursu kotēšanas sistēmu, ļaujot valūtu kursus kotēt darījuma slēgšanas brīdī. Latvijas Bankas valde apstiprināja "Ārvalstu valūtu bezskaidras naudas pirkšanas un pārdošanas noteikumus", kuri ir spēkā ar 1996. gada 1. martu un regulē valūtas operācijas vietējā tirgū. Latvijas Banka katru dienu noteica 22 ārvalstu konvertējamo valūtu kursus un 1 Trojas unces zelta kursu pret latu, reizi nedēļā – ārvalstu nekonvertējamo valūtu kursus pret latu. Analogi atsevišķu SDR groza valūtu kursa svārstībām pasaules tirgū svārstījās ārvalstu valūtu kursi pret latu (sk. 2. pielikumu).

VALSTS ĀRĒJAIS PARĀDS

Latvijas ārējo parādu pārziņa Latvijas Republikas Finanšu ministrija, bet Latvijas Banka darbojas kā valdības finansu aģents ārvalstu aizdevumu saņemšanas un izvietošanas procesā.

Valsts ārējais parāds sasniedza 231.1 milj. latu (t.sk. saņemtie ārvalstu aizdevumi – 216.4 milj. latu un valdības sniegtās garantijas – 14.7 milj. latu).

Līdz 1995. gada beigām Latvijas valdība noslēdza kredītņēmumus un sniedza garantijas kopsummā par 350.5 milj. latu.

Pārskata gadā Finanšu ministrija precizēja valsts ārējā parāda apjomu 1994. gada beigās (196.7 milj. latu). 1995. gada laikā saņemto aizdevumu apjoms pieauga par 27.7 milj. latu un valdības sniegtās garantijas – par 6.7 milj. latu. Valsts ārējā parāda pieaugumu veidoja galvenokārt valsts parādzīmju pārdošana finansu korporācijai *Nomura International plc* par 22.0 milj. latu.

Valsts ārējā parāda apkalpošanai 1995. gadā iztērēti 17.4 milj. latu. Šī summa līdzvērtīga 2.5% no eksporta gada apjoma.

VĒRTSPAPĪRU TIRGUS

Pārskata gadā turpināja attīstīties Latvijas Republikas vērtspapīru – valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju – tirgus, kurā Latvijas Banka darbojās kā valdības pilnvarots aģents parādzīmju izsoļu veikšanā un uzskaitē. Salīdzinājumā ar 1994. gadu vērtspapīru piedāvājums palielinājās 2.2 reizes, banku pieprasījums pēc tiem – 1.5 reizes, bet pārdoto parādzīmju apjoms – 1.6 reizes. Tomēr tirgus attīstība nebija vienmērīga. Gada pirmajos mēnešos parādzīmju tirgus turpināja paplašināties. Saasinoties fiskālajai situācijai un sākoties banku krīzei, parādzīmju tirgus strauji sašaurinājās (sevišķi 2. ceturksnī, kad pārdoti tikai 12% no gada kopapjoma). Stabilizējoties stāvoklim valstī, kopš septembra pieprasījums pēc parādzīmēm sāka pieaugt un sevišķi augsts bija oktobrī – novembrī.

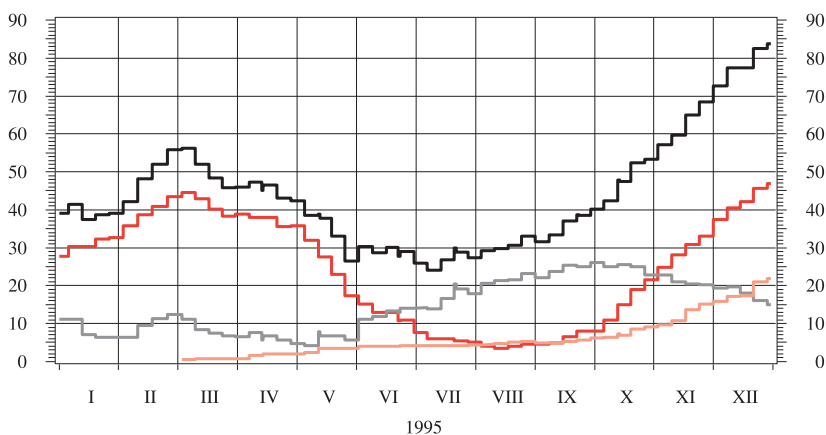
Visu gadu valdība emitēja 28 dienu un 91 dienas parādzīmes, bet kopš marta – arī 182 dienu parādzīmes. Finanšu ministrija īstermiņa parādzīmju nominālvērtību no sākotnējiem Ls 100 000 maijā samazināja uz Ls 10 000, jūnijā – uz Ls 1 000 un septembrī – uz Ls 100, nosakot, ka parādzīmju izsolēs bankas var piedalīties ar Ls 10 000 paketēm. Tādējādi privātpersonām palielinājās iespēja iegādāties parādzīmes vērtspapīru otrreizējā tirgū.

Pārskata gadā notika 52 valsts īstermiņa iekšējā aizņēmuma parādzīmju izsoles. Kopējais valsts parādzīmju piedāvājuma apjoms bija 573.5 milj. latu, t.sk. 28 dienu parādzīmes – 45.8%, 91 dienas parādzīmes – 38.7% un 182 dienu parādzīmes – 15.5% no piedāvājuma kopapjoma. Banku pieprasījums sedza 64.4% parādzīmju piedāvājuma, tomēr 2. pusgadā augsto diskonta likmju dēļ pieprasījums pieauga, sasniedzot 77.2% no piedāvājuma. Gada laikā pārdotas valsts parādzīmes par 326.3 milj. latu, t.sk. 28 dienu parādzīmes – 60.5%, 91 dienas parādzīmes – 31.5% un 182 dienu parādzīmes – 8.0%. Gada beigās apgrozībā esošo parādzīmju kopapjoms sasniedza 83.9 milj. latu (sk. 12. att.).

Vidējām svērtajām diskonta likmēm pārskata gada 1. ceturksnī bija raksturīga jau 1994. gadā aizsākusies pazemināšanās tendence (28 dienu

VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA PARĀDZĪMJU KOPAPJOMS

(milj. latu)

Kopā
 28 dienu
 91 dienas
 182 dienu

parādzīmēm no 17.8% janvāra sākumā līdz 16.8% marta beigās un 91 dienas parādzīmēm – attiecīgi no 20.9% līdz 19.7%). Lai aktivizētu vērtspapīru tirgu, Finanšu ministrija maijā krasi paaugstināja maksimālās diskonta likmes. Augusta beigās – septembra sākumā tās sasniedza 37.0% 28 dienu, 36.0% 91 dienas un 35.0% 182 dienu parādzīmēm. Arī vidējās svērtās diskonta likmes šajā laikā pieauga līdz 33–34%. Gada pēdējā ceturksnī Finanšu ministrija sāka pazemināt maksimālās diskonta likmes, visstraujāk – 28 dienu parādzīmēm, turklāt vienlaikus samazinot arī to piedāvājuma apjomu un tādējādi veicinot ilgāka termiņa parādzīmju iegādi. Tādēļ 28 dienu, 91 dienas un 182 dienu parādzīmju vidējā svērtā diskonta likme pārskata gada beigās bija attiecīgi 25.7%, 33.5% un 33.7%.

Lai uzturētu valsts vērtspapīru likviditāti, arī Latvijas Banka paplašināja darbību to otrreizējā tirgū. Kopējais otrreizējā tirgus darījumu apjoms sasniedza 141.9 milj. latu (salīdzinājumā ar 1994. gadu pieaugums bija 4.4 reizes), t.sk. Latvijas Bankas darījumu apjoms – 93.1 milj. latu (pieaugums – 4.5 reizes).

NORĒĶINU SISTĒMAS

Latvijas Banka 1995. gadā turpināja starpbanku maksājumu un norēķinu sistēmas pilnveidošanu, lai veicinātu starpbanku naudas tirgus attīstību, nodrošinātu ātru un efektīvu norēķinu veikšanu un mazinātu riskus norēķinu sistēmā.

Pārskata periodā Latvijas Banka izstrādāja jaunus lombarda kredītu izsniegšanas noteikumus, saskaņā ar kuriem bankām ir atļauti ierobežoti korespondentkontu pārsniegumi operāciju dienas laikā. Operāciju dienas beigās Latvijas Banka atlikušā korespondentkonta pārsnieguma apmērā izsniedz bankai automātisko lombarda kredītu, vienlaicīgi kā nodrošinājumu pret iespējamo kredīta risku bloķējot bankas neapgrūtinātā īpašumā esošās parādzīmes.

Lai nodrošinātu liela apjoma starpbanku maksājumu operatīvu veikšanu, Latvijas Banka 1995. gada oktobrī uzsāka starpbanku elektroniskos norēķinus, izmantojot S.W.I.F.T. sistēmas tehnoloģiju.

Savukārt, lai sekmētu Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju otrreizējā tirgus attīstību un nodrošinātu Latvijas Bankas monetārās politikas instrumentu lietošanu, Latvijas Banka pārskata periodā izveidoja automatizētu parādzīmju uzskaites sistēmu. Parādzīmju uzskaites sistēmas sasaistīšana ar starpbanku norēķinu sistēmu ļāva Latvijas Bankai nodrošināt parādzīmju īpašnieku maiņas un naudas norēķinu vienlaicīgumu (*Delivery Versus Payment*).

Organizētā vērtspapīru tirgus nodrošināšanai Latvijas Banka sadarbībā ar Latvijas Centrālo depozitāriju 1995. gada augustā uzsāka Rīgas Fondu biržas vērtspapīru darījumu naudas norēķinu veikšanu.

SKAIDRAS NAUDAS APGROZĪBA

Latvijas Bankai ir naudas emisijas monopoltiesības. Apgrozībā bija piecu, desmit, divdesmit, piecdesmit un simt latu papīra naudas zīmes un latu un santīmu monētas. Latvijas Bankas valde 1995. gada decembrī apstiprināja "Latvijas Bankas filiāļu kases darba, vērtību glabāšanas un pārvadāšanas instrukciju". Skaidrā nauda banku sistēmā nonāca caur piecām Latvijas Bankas filiālēm Rīgā, Liepājā, Daugavpilī, Rēzeknē un Valmierā.

No banku sistēmas saņemtās skaidrās naudas nolietotības pakāpi un īstumu pārbaudīja Latvijas Bankas Rīgas filiāle. Pārskata gada laikā apstrādātās naudas apjoms (413.1 milj. latu, t.sk. iznīcināto banknošu kopējā vērtība – 96.6 milj. latu) gandrīz divreiz pārsniedza apgrozībā esošo skaidrās naudas daudzumu. Banku sistēmā nokļuva tikai kvalitatīva un bezviltojumu nauda. Pārskata gadā no apgrozības izņemto viltojumu apjoms tikai nedaudz pārsniedza 1 000 latu, liecinot, ka Latvijas nauda ar tās pretviltotības aizsarglīdzekļiem ir drošs maksāšanas līdzeklis.

Lai nodrošinātu skaidras naudas glabāšanu un klientu ātru, ērtu un drošu apkalpošanu, veikti pārbūves darbi Valmieras un Rēzeknes filiālē un uzsākta Daugavpils filiāles pārbūves projekta sagatavošana.

JUBILEJAS UN PIEMIŅAS MONĒTAS

Latvijas Banka piedalījās starptautiskās monētu programmās, un tapušas vairākas sudraba monētas: 1996. gada Atlantas olimpiskajām spēlēm veltīta piemiņas monēta (Ls 10; 1994; laista apgrozībā 01.10.95.), ANO dibināšanas 50. gadadienai veltīta jubilejas monēta (Ls 1; 1995) un pasaules kuģniecības vēsturei veltīta piemiņas monēta (Ls 10; 1995).

Aizsākta arī Latvijas Bankas monētu programma – Rīgas 800 gadu jubilejai veltītā 8 sudraba monētu (10 latu nomināli) sērija. Katra no sērijas monētām veltīta vienam Rīgas vēstures gadsimtam, aversā attēlojot tā laika ģerboni, bet reversā – vēsturisku sižetu. Pārskata periodā veikta 13. un 14. gs. veltīto monētu dizaina izstrāde un to ģipša atlējumi iesniegti *British Royal Mint*.

Turpinājās Latvijas Republikas 75. gadadienas jubilejas monētu, kā arī apgrozības monētu komplektu (8 monētas) tirdzniecība, tiem radot jaunu, tirgus prasībām atbilstošu suvenīriesaiņojuma dizainu.

Šo jubilejas un piemiņas monētu izveide atspoguļota grāmatā "Nauda Latvijā" (autori K. Ducmane, Ē. Vēciņš), ko Latvijas Banka izdeva 1995. gadā, ļaujot interesentiem iepazīt gandrīz 2 000 gadu ilgo monētu un papīra naudas zīmju vēsturi.

KREDĪTIESTĀŽU UZRAUDZĪBA

KREDĪTIESTĀŽU SISTĒMA

Pārskata gada beigās Latvijā bija 42 kredītiestādes, kurām licenci banku operāciju veikšanai bija izsniegusi Latvijas Banka, un a/s *Dresdner Bank* pārstāvniecība. Latvijas Banka 1995. gadā izsniedza tikai vienu licenci – krājaizdevu sabiedrībai "Dzelzceļnieks KS".

Pārskata gada beigās banku operācijas veica 38 bankas, viena krājaizdevu sabiedrība un viena ārvalstu bankas – a/s *Societe Generale* – nodaļa, norisinājās vienas bankas likvidācija un vienai bankai bija aizliegts veikt visas licencē minētās banku operācijas.

Latvijas valsts bija vienīgā a/s "Latvijas krājbanka" un a/s "Latvijas hipotēku un zemes banka" īpašniece (to kopējais apmaksātais pamatkapitāls ir 2.6 milj. latu un aktīvu kopsumma – 83.0 milj. latu). Pārskata gadā uzsākts un sekmīgi risinājās valstij piederošās a/s "Latvijas unibanka" privatizācijas process, kura rezultātā valsts īpašuma daļa samazinājās līdz 47.8% no šīs bankas pamatkapitāla.

Atļauju palielināt pamatkapitālu 1995. gadā saņēma 15 banku. Banku kopējais apmaksātais pamatkapitāls 1995. gada beigās bija 91.9 milj. latu, bet aktīvu kopsumma – 783.0 milj. latu.

Pārskata gadā strauji samazinājās kredītiestāžu skaits. Latvijas Banka atsaucā izsniegtās licences 2 krājaizdevu sabiedrībām un 15 bankām (t.sk. decembrī – 7 bankām). Šo banku skaitā bija arī lielas bankas – a/s "Banka Baltija", "Latvijas depozītu banka" un "Centra banka", kuras savulaik ietilpa Latvijas desmit lielāko banku skaitā. Kopš "Kredītiestāžu likuma" pieņemšanas un kredītiestādes definīcijas maiņas lombardi neietilpst kredītiestāžu sistēmā, tādēļ lombardu uzraudzība vairs nav Latvijas Bankas pienākums, un kredītiestāžu skaits 1995. gadā šī iemesla dēļ samazinājās par 19.

BANKU KRĪZES CĒLOŅI

Divu triju gadu laikā pēc Latvijas neatkarības atgūšanas notika ļoti strauja banku sektora izaugsme. Latvijas Banka izsniedza licenci 67 bankām (1991. gadā – 14, 1992. gadā – 36, 1993. gadā – 16, 1994. gadā – 1). No 1992. gada decembra līdz 1994. gada decembrim noguldījumu apjoms bankās pieauga vairāk nekā 2.4 reizes, banku aktīvi – vairāk nekā 3 reizes. Šāda banku sektora attīstības gaita ir raksturīga tautsaimniecībai, kas uzsākusi virzību uz tirgus ekonomiku, taču jau pats procesa straujums slēpa sevī iespējamās banku krīzes aizmetņus.

Bankās ieplūda uzņēmumu un privātpersonu nauda (arī tāpēc, ka valstī nebija alternatīvu naudas ieguldīšanas iespēju – valsts vērtspapīru, uzņēmumu

akciju u.c.), bet sarežģīti bija šo naudu racionāli izmantot, jo banku sektors attīstījās daudz straujāk nekā saimnieciskā vide, kurā tas darbojās. Latvijā pietiekami konsekventi un strauji nenotika īpašuma konversija. Valstī nebija nekustamā īpašuma un vērtspapīru tirgus, tāpēc bankām bija grūti ne tikai nodrošināt izsniegtos kredītus, bet arī izmantot kredītu nodrošinājumam saņemtās ķīlas. Privātajam sektoram vēl tikai veidojoties, bankām nebija iespējams uzkrāt ziņas par klienta spēju savlaicīgi samaksāt procentus un atmaksāt kredītu. Trūka drošu, tirgus apstākļiem piemērotu un efektīvu uzņēmumu saimnieciskās darbības projektu.

Bankas cerībā gūt peļņu izsniedza kredītus uzņēmējiem arī tad, ja viņu finansu dokumenti un saimnieciskās darbības plāni liecināja par kreditējamā pasākuma augsto riska pakāpi. Cits potenciālais ienākumu avots bija tranzīta darījumu kreditēšana, kas sākotnēji bankām ļāva strauji apgrozīt līdzekļus un gūt ievērojamu peļņu. Taču NVS valstu tirgus piesātināšanās un to energoresursu un izejvielu cenu liberalizācija, kā arī konkurences pastiprināšanās naftas tirgū 1993. gada beigās un 1994. gadā ievērojami palielināja minēto tirdzniecības darījumu kreditēšanas risku un samazināja peļņas apjomu. Tādēļ strauji pasliktinājās daudzu banku kredītportfeļu kvalitāte, kas bija viens no galvenajiem banku krīzes cēloņiem.

Latvijas Banka jau 1993. gada decembrī noteica prasību bankām veidot uzkrājumus nedrošajiem un zaudētajiem kredītiem. Bankām 1994. gadā bija jāveido uzkrājumi vairāk nekā 87 milj. latu apmērā (29.9% ienākumu), bet 1995. gada 1. pusgadā – 43 milj. latu apmērā (39.3%). Banku sistēma 1995. gada 1. pusgadu beidza ar 32 milj. latu zaudējumiem.

Visnegatīvāko ietekmi uz kredītportfeļu kvalitāti atstāja kredītu izsniegšana banku akcionāriem. Lai gan Latvijas Bankas noteikumi ierobežoja ar banku saistīto personu kreditēšanas apmērus, bankas, izmantojot *off-shore* zonās dibinātas firmas, meitas uzņēmumus un lietojot citus akcionāru netiešās kreditēšanas paņēmienus, šos ierobežojumus pārkāpa. Negatīvo ārējo faktoru ietekmi vairākās bankās ievērojami pastiprināja akcionāru tieksme uzskatīt bankas par viegli pieejamu līdzekļu avotu savas personiskās uzņēmējdarbības finansēšanai. Ja šī saimnieciskā darbība nebija sekmīga, tad zaudējumus cieta banka un noguldītāji, nevis neveiksmīgie akcionāri. Šaubīgu kredītu izsniegšana akcionāriem daudzos gadījumos bija kvalificējama kā tīša ļaunprātība, par ko paredzēta atbildība likuma priekšā. Gan pašu baņķieru kļūdu, gan objektīvu apstākļu dēļ krasi pasliktinājās vairāku banku finansiālais stāvoklis, baņķieru un akcionāru turpmākā rīcība sāka robežoties ar krimināli sodāmu. Banku bankrotu gadījumos Latvijas Banka iesniedza Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūrai lūgumu pārbaudīt attiecīgās bankas vadības darbības atbilstību spēkā esošajiem likumdošanas aktiem. Ierosinātas vairākas krimināllietas.

Lielākajai daļai banku darbinieku nebija pieredzes un zināšanu banku darbības sfērā tirgus ekonomikas apstākļos. Tāpēc viņi pieļāva saimniecisko plānu novērtēšanas un kreditēšanas kļūdas, nespēja pareizi prognozēt finansu tirgus attīstību un valūtas kursu svārstības.

Lai gan vairāku banku maksātnespēja daudzām citām bankām izraisīja grūtības, tomēr 1995. gadā nebija iemesla runāt par paniku finansu tirgū. Latvijas Banka bija gatava palīdzēt bankām, ja finansu problēmas tām rastos no to darbības neatkarīgu iemeslu dēļ, taču daudzas bankas pārvarēja grūtības pašu spēkiem. Tas apliecināja, ka Latvijas banku sistēmas kodols ir vesels un pietiekami stabils. Pārskata gada beigās Latvijas Banka atļāva 13 bankām piesaistīt privātpersonu noguldījumus. Pārskata gadu banku sistēma noslēdza ar peļņu.

KREDĪTIESTĀŽU DARBĪBAS NOTEIKUMI

Latvijas Banka jau 1993.–1994. gadā bija noteikusi banku darbību regulējošās prasības, kā arī nepieciešamību kārtot bankas grāmatvedību atbilstoši starptautiskajiem grāmatvedības standartiem. Pārskata gadā Latvijas Banka noteica bankām stingrākus riska darījumu un ārvalstu valūtu atklātās pozīcijas ierobežojumus. Riska darījumu apmēru ar vienu klientu (savstarpēji saistītu klientu grupu) Latvijas Banka samazināja no 50% līdz 35% no kredītiestādes pašu kapitāla, bet ar personām, kuras saistītas ar kredītiestādi, attiecīgi no 50% līdz 25%. Pārskata gada sākumā kredītiestādes atklātā pozīcija atsevišķā ārvalstu valūtā varēja sasniegt 30% no kredītiestādes pašu kapitāla, bet gada nogalē – 20%, savukārt kopējā ārvalstu valūtu atklātā pozīcija – attiecīgi 60% un 40%.

Banku darbību regulējošās prasības Latvijas Banka noteica saskaņā ar Eiropas Savienības direktīvām, bet šīm prasībām nebija likuma spēka. Latvijas Republikas Saeima 1995. gada 5. oktobrī pieņēma "Kredītiestāžu likumu", kas nomainīja 1992. gada 19. maijā pieņemto likumu "Par bankām", nosakot šādas galvenās kredītiestāžu darbību regulējošās prasības:

- minimālais dibināšanas kapitāla lielums;
- kapitāla pietiekamība;
- likviditāte;
- riska darījumu koncentrācija;
- ārvalstu valūtu atklāto pozīciju ierobežojums.

Saskaņā ar "Kredītiestāžu likumu" bankas minimālā dibināšanas pamatkapitāla lielums ir ekvivalents 5 milj. ECU, bet krājaizdevu sabiedrības – 50 tūkst. ECU. Tām kredītiestādēm, kuras reģistrētas līdz "Kredītiestāžu likuma" spēkā stāšanās dienai, noteikts pārejas laiks pakāpeniskai pamatkapitāla palielināšanai līdz 1999. gada beigām.

Kredītiestādes pašu kapitāls nedrīkst būt mazāks par 10% no atbilstoši

riska lielumam svērto aktīvu un ārpusbilances saistību kopsummas, kā arī kļūt mazāks par likumā noteikto minimālo dibināšanas pamatkapitālu. Riska darījumu apmērs ar vienu klientu (savstarpēji saistītu klientu grupu) nedrīkst pārsniegt 25%¹ no kredītiestādes pašu kapitāla, bet ar personām, kuras saistītas ar kredītiestādi, nedrīkst kopsummā pārsniegt 15%¹ no kredītiestādes pašu kapitāla. To riska darījumu kopsumma, kuru apjoms pārsniedz 10% no kredītiestādes pašu kapitāla, nedrīkst pārsniegt kredītiestādes pašu kapitālu vairāk nekā 8 reizes.

Bankas līdzdalība tāda uzņēmuma pamatkapitālā, kurš nav banka, nedrīkst pārsniegt 15%, bet šādu līdzdalību kopsumma – 60% no bankas pašu kapitāla. Kredītiestādes ieguldījumi kustamajā un nekustamajā īpašumā, kā arī līdzdalība citu uzņēmumu (izņemot bankas) pamatkapitālā kopsummā nedrīkst pārsniegt kredītiestādes pašu kapitālu.

Atklātā pozīcija atsevišķā ārvalstu valūtā nedrīkst pārsniegt 10%¹, bet kopējā ārvalstu valūtas atklātā pozīcija – 20%¹ no kredītiestādes pašu kapitāla.

Pārskata gadā Latvijas Banka izvirzīja arvien stingrākus normatīvos noteikumus. Līdz ar "Kredītiestāžu likuma" pieņemšanu kredītiestāžu darbību regulējošās prasības ir pieskaņotas Eiropas Savienības direktīvu prasībām.

Latvijas Republikas Saeimai pieņemot "Kredītiestāžu likumu", kā arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa un Latvijas Kriminālkodeksa grozījumus, pastiprinājās kredītiestāžu, to akcionāru, vadītāju, darbinieku, kā arī klientu atbildība. Šajos likumdošanas aktos paredzēta administratīva atbildība un kriminālatbildība par apzināti nepatiesas vai nepilnīgas informācijas sniegšanu, par likumos prasīto ziņu nesniegšanu, par kredītu izmantošanu kredītlīgumā neparedzētiem mērķiem, par kredītiestāžu darbību regulējošo likumu un Latvijas Bankas saistošo noteikumu neievērošanu.

KREDĪTIESTĀŽU DARBĪBAS PĀRBAUDES

Latvijas Banka veica kredītiestāžu uzraudzību, analizējot kredītiestāžu iesniegtos mēneša, ceturkšņa un gada pārskatus un veicot pārbaudes kredītiestādēs. Latvijas Bankā radīta banku novērtēšanas sistēma, kurā izmantota visa no bankām saņemtā informācija, kā arī Latvijas Bankas speciālistu vērtējumi par kredītiestāžu vadības un finanšu pārskatu kvalitāti.

Auditorfirmas *Arthur Andersen*, *Coopers & Lybrand*, *Deloitte Touche Tohmatsu International*, *Ernst & Young*, *KPMG* un *Price Waterhouse* pārbaudīja 34 Latvijas banku 1994. gada darbības pārskatus, Latvijas zvērināti revidenti – 13 banku gada pārskatus (5 bankas nespēja iesniegt Latvijas Bankai auditorfirmas vai zvērināta revidenta pārbaudītu 1994. gada pārskatu).

¹ Prasība ir spēkā ar 1996. gada 1. janvāri.

Latvijas Bankas speciālisti 1995. gadā kredītiestādēs veica 96 pārbaudes, 86 no tām – bankās, aptverot visu banku sistēmu. Kredītiestāžu uzraudzības speciālisti uzmanību lielākoties pievērsa kredītu un citu riska aktīvu novērtēšanai, gandrīz visās bankās konstatējot nepieciešamību veidot papildu uzkrājumus nedrošiem parādiem. Pārbažu gaitā atklājās nopietni trūkumi vairāku banku iekšējās kontroles dienestu darbībā vai to bezdarbība.

Lai pastiprinātu to 16 banku darbības uzraudzību, kurām attiecīgajā laika periodā bija atļauts pieņemt privātpersonu noguldījumus, auditorfirmas *Arthur Andersen*, *Coopers & Lybrand*, *Deloitte Touche Tohmatsu International* un *Price Waterhouse* saskaņā ar Latvijas Bankas uzdevumu minētajās bankās veica speciālas pārbaudes, izvērtējot kredītportfeļa, iekšējās kontroles sistēmas un bankas vadības kvalitāti.

Darbu turpināja Kredītiestāžu uzraudzības komiteja, kopīgi ar uzaicinātajiem 35 banku vadītājiem analizējot banku līdzšinējo darbību, norādot uz nepilnībām un izvērtējot konkrētās bankas attīstības perspektīvas, pārrunājot banku darbības problēmas un Latvijas banku sistēmas pilnveidošanas iespējas.

Pārskata gadā Latvijas Banka vienojās ar Eiropas Savienības institūcijām par finansējumu PHARE programmas ietvaros auditorpārbažu veikšanai Latvijas bankās.

MONETĀRĀS POLITIKAS 1995. GADA KALENDĀRS

10. februāris	Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas Bankas noteikumus par kredīta izsniegšanu komercbankām ārkārtējā situācijā".
9. marts	Latvijas Bankas prezidents apstiprināja "Komercbanku termiņa noguldījumu Latvijas Bankā pieņemšanas noteikumus".
20. marts	Latvijas Banka sāka banku termiņnoguldījumu pieņemšanu.
6. aprīlis	Latvijas Bankas valde apstiprināja "Norādījumus par kredītiestāžu galvojumu izsniegšanu un reģistrāciju".
1. jūnijs	Latvijas Banka paaugstināja refinansēšanas procentu likmi no 25% uz 26.5% gadā.
8. jūnijs	Latvijas Bankas valde pieņēma lēmumu "Par lombarda kredītu procentu likmi".
13. jūlijs	Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par kredītiestāžu darbības ekonomisko normatīvu izmaiņām".
17. jūlijs	Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par izmaiņām "Nolikumā par kredītiestāžu statūtu, akcionāru, pamatkapitāla, vadības, galvenā grāmatveža, juridiskās adreses un nosaukuma maiņu"".
11. augusts	Latvijas Bankas valde pieņēma lēmumu "Par izmaiņām "Norādījumos par kredītiestāžu darbības ekonomisko normatīvu aprēķināšanu"".
17. augusts	Latvijas Bankas valde apstiprināja "Ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas noteikumus".
7. septembris	Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas Bankas lombarda kredītu izsniegšanas noteikumus". Latvijas Bankas valde pieņēma lēmumu "Par lombarda kredītu procentu likmēm".

14. septembris Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par Latvijas Bankas monetāro politiku".
Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par izmaiņām "Kredītiestāžu darbības licenču izsniegšanas un atsaukšanas nolikumā"".
18. septembris Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas Bankas starpbanku norēķinu veikšanas noteikumus".
Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas Bankas starpbanku elektronisko maksājuma ziņojumu pieņemšanas un apstrādes noteikumus".
2. oktobris Latvijas Bankas valde apstiprināja "Noteikumus Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju uzskaitēi un apgrozībai Latvijas Bankā".
Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju pārdošanas ar atpirkšanu (*repo*) izsoļu noteikumus".
5. oktobris Latvijas Republikas Saeima pieņēma "Kredītiestāžu likumu" (spēkā ar 24.10.95.).
16. novembris Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu par izmaiņām kredītiestāžu gada pārskatu vispārējos principos.
Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par kredītiestāžu gada pārskatu pārbaudēm".
Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu par izmaiņām "Nolikumā par kredītiestāžu statūtu, akcionāru, pamatkapitāla, vadības, galvenā grāmatveža, juridiskās adreses un nosaukuma maiņu".
20. novembris Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas procentu likmi no 26.5% uz 25% gadā.
30. novembris Latvijas Bankas valde pieņēma lēmumu par izmaiņām "Obligāto rezervju normas aprēķināšanas kārtībā".
7. decembris Latvijas Bankas valde apstiprināja "Norādījumus par ārvalstu valūtas pozīciju kontroli".
15. decembris Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas procentu likmi no 25% uz 24% gadā.

28. decembris Latvijas Bankas valde apstiprināja "Ārvalstu valūtu bezskaidras naudas pirkšanas un pārdošanas noteikumus".
29. decembris Latvijas Bankas valde pieņēma lēmumu par izmaiņām "Ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas noteikumos".
Latvijas Bankas valde apstiprināja "Ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas pārskatu".

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

STARPTAUTISKĀS FINANSU ORGANIZĀCIJAS

Latvija kā dalībvalsts 1995. gadā turpināja darboties SVF, Starptautiskajā rekonstrukcijas un attīstības bankā, Starptautiskajā attīstības asociācijā un Starptautiskajā finanšu korporācijā. Latvijas Banka turpināja līdzdalību Starptautisko norēķinu bankā.

Latvijas kvota SVF ir 91.5 milj. SDR, kas veido 0.06% no SVF finanšu resursiem. Atbilstoši SVF Statūtiem 1995. gada jūlijā un augustā notika tā misijas gadskārtējās konsultācijas ar Latvijas valdību un Latvijas Banku par šo Statūtu 4. panta izpildi.

Pēc Latvijas valdības ekonomiskās politikas memoranda izstrādāšanas 1995. gada 21. aprīlī tika noslēgta Latvijas un SVF vienošanās par resursu rezervi (27.45 milj. SDR), kas ir spēkā līdz 1996. gada 20. maijam, taču pārskata gadā šī aizņemšanās iespēja netika izmantota.

SADARBĪBA AR ĀRVALSTU CENTRĀLAJĀM BANKĀM

Pārskata gadā turpinājās Latvijas Bankas sadarbība, kā arī pieredzes un informācijas apmaiņa ar citu valstu centrālajām bankām.

Latvijas Bankas darbinieki 1995. gadā stažējās vai pieredzes apmaiņas nolūkos ieradās Dānijas, Norvēģijas, Somijas, Vācijas un Zviedrijas centrālajās bankās. Latvijas Banku darba vizītē apmeklēja Kirgīzijas un Ungārijas centrālo banku pārstāvji.

Jūrmalā 1995. gada jūnijā notika otrais pieredzes apmaiņas seminārs Igaunijas, Latvijas un Lietuvas centrālo banku darbiniekiem, kuri apsprieda monetārās politikas, kredītiestāžu uzraudzības un ārvalstu valūtas rezervju pārvaldīšanas jautājumus.

TEHNISKĀ PALĪDZĪBA

Latvijas Banka pārskata gadā turpināja saņemt tehnisko palīdzību no starptautiskajām finanšu organizācijām un ārvalstu centrālajām bankām.

Latvijas Banku apmeklēja SVF tehniskās palīdzības misija, kuras sastāvā bija Īrijas centrālās bankas, Kanādas un Zviedrijas kredītiestāžu uzraudzības institūciju darbinieki, kā arī SVF pārstāvji. Latvijas Bankas darbinieki SVF misijas konsultācijas saņēma galvenokārt kredītiestāžu uzraudzības un monetārās politikas jomā.

Latvijas Banka turpināja saņemt regulāru Vācijas centrālās bankas tehnisko palīdzību. Tehniskās palīdzības programmu ietvaros Latvijas Bankas

pārstāvji piedalījās vairākos SVF institūta un Apvienotā Vīnes institūtaursos, kā arī Anglijas, Austrijas, Itālijas, Šveices, Vācijas un Zviedrijas centrālo banku rīkotajos semināros.

Pārskata gadā Latvijas Bankā darbu uzsāka vai turpināja 3 pastāvīgie konsultanti, kurus finansēja Eiropas Savienības PHARE programma (konsultants banku grāmatvedības un pārskatu jautājumos) un ASV Starptautiskā attīstības aģentūra (konsultants kredītiestāžu inspekciju un pārbaužu jomā un kopš 1995. gada jūnija – konsultants kredītiestāžu bankrotu un likvidācijas jautājumos).

Latvijas Bankas pārstāvji piedalījās Starptautisko norēķinu bankas rīkotajās regulārajās sanāksmēs par tehniskās palīdzības koordinēšanu un plānošanu.

SADARBĪBA STARPTAUTISKĀS STATISTIKAS JOMĀ

Latvijas Bankas un Latvijas banku sistēmas monetāros rādītājus un statistikas datus, kā arī to analīzi Latvijas un starptautiskajai auditorijai darīja pieejamu Latvijas Bankas periodiskie izdevumi – "Monetārais Apskats" un "Monetārais Biļetens".

Latvijas Banka 1995. gadā sadarbībā ar SVF konsultantu statistikas jautājumos Baltijas valstīs, Latvijas Republikas Valsts statistikas komiteju un Finanšu ministriju uzsāka un koordinē regulāru Latvijas finanšu rādītāju apkopošanu un sagatavošanu publicēšanai SVF starptautiskajā finanšu statistikas izdevumā *International Financial Statistics*. Statistikas dati, aptverot laika periodu kopš 1993. gada jūlija, ir sistematizēti atbilstoši starptautiskajām statistikas prasībām un pirmoreiz publicēti minētajā izdevumā 1995. gada decembrī.

Latvijas Bankas pārstāvji 1995. gada oktobrī piedalījās Centrālās un Austrumeiropas valstu kopīgā sanāksmē, kuru organizēja Eiropas Savienības Monetārās, finanšu un maksājumu bilances statistikas komitejas vadība. Tādējādi Latvijas Banka iekļāvās sadarbībā par vienotas statistikas izveidošanu Eiropā.

LATVIJAS BANKAS STRUKTŪRA UN PERSONĀLA APMĀCĪBA

Latvijas Bankā 1995. gada beigās strādāja 670 darbinieku (par 169 vairāk nekā pirms gada).

Pārskata gadā tika izveidota Iekšējās revīzijas pārvalde, kuras galvenais uzdevums ir pārbaudīt visu Latvijas Bankas struktūrvienību darbību. Ar 1995. gada 1. jūniju Latvijas Bankas struktūrā iekļauta Latvijas Banku koledža. Ar 1995. gada 1. aprīli likvidēta Latvijas Bankas Jelgavas filiāle.

Pārskata gadā mainījās Kredītiestāžu uzraudzības pārvaldes, Informācijas sistēmu pārvaldes, Kases un naudas apgrozības pārvaldes, Lietu pārvaldes un Saimniecības pārvaldes struktūra.

Latvijas Bankas padomes sastāvs pārskata gadā nemainījās un 1995. gada beigās bija šāds:

– padomes priekšsēdētājs,	Einars Repše;
Latvijas Bankas prezidents	
– Latvijas Bankas valdes priekšsēdētājs,	Ilmārs Rimšēvičs;
prezidenta vietnieks	Harijs Bušs,
– padomes locekļi:	Valentīna Kolotova,
	Vita Pilsuma,
	Bruno R. Rubess,
	Varis Zariņš,
	Valentīna Zeile.

Pārskata gadā Latvijas Bankas praktisko darbu vadīja Latvijas Bankas valde, kas 1995. gada beigās strādāja šādā sastāvā:

– valdes priekšsēdētājs	Ilmārs Rimšēvičs;
– valdes priekšsēdētāja vietniece	Māra Raubiško;
– valdes locekļi:	Roberts L. Grava,
	Reinis Jakovļevs,
	Laila Rūse,
	Antonija Sileniece.

No darba Latvijas Bankā 1995. gadā aizgāja divas valdes locekles (Silvija Lejniece un Guna Varslavāne). Latvijas Bankas padome 1995. gada 14. septembrī par Latvijas Bankas valdes locekli apstiprināja Robertu L. Gravu un 16. novembrī – Reini Jakovļevu.

Pārskata gada laikā 452 Latvijas Bankas darbinieki paaugstināja profesionālo zināšanu līmeni, piedaloties semināros,ursos un konferencēs Latvijā un ārvalstīs. Starptautiskā auditorfirma *Coopers & Lybrand* Kredītiestāžu uzraudzības pārvaldes darbiniekiem organizēja mācību kursu "Audita un finansiālo pārskatu analīze".

Pārskata gadā 62 Latvijas Bankas darbinieki piedalījās mācībās, kuras organizēja Austrijas, Zviedrijas, Anglijas, Vācijas, Šveices un Itālijas centrālās bankas, kā arī starptautiskas organizācijas un institūcijas (SVF, Apvienotais Vīnes institūts u.c.), apgūstot jaunāko informāciju monetārās politikas, ekonomikas un monetārās analīzes, valūtas operāciju, ārējo rezervju pārvaldīšanas, banku uzraudzības, vadīšanas un banku grāmatvedības jomā.

Latvijas Bankas darbinieki papildināja zināšanas Dalhausijas Universitātē (Kanāda), Stokholmas Ekonomikas skolā (Zviedrija) un Londonas Ekonomikas un politisko zinātņu skolā (Lielbritānija). Septiņi Latvijas Bankas darbinieki piedalījās Stokholmas Ekonomikas skolas un Zviedrijas centrālās bankas kopīgi organizētā divpakāpju programmā Latvijas finansu sektora pārorientēšanai, pārskata gadā Stokholmā apgūstot programmas 2. daļu.

Latvijas Banku koledža 1995. gadā veica studentu apmācību banku zinību un finansu specialitātēs, sagatavojot banku menedžerus un nodokļu inspektoros Valsts ieņēmumu dienestam. Mācības organizētas dienas un neklātienes nodaļās. 1995. gadā uzņemts 170 studentu, koledžu beidza un diplomus saņēma 120 jaunieši. Gada laikā 1 200 speciālistu mācījās dažādos Latvijas Banku koledžas organizētajosursos, paaugstinot teorētisko zināšanu līmeni un profesionālo sagatavotību. Izpildot Valsts administrācijas skolas pasūtījumu, veikta ierēdņu apmācība. Latvijas Banku koledžas darbu pārraudzīja 1995. gada 4. augustā izveidotā Aizbildņu padome.

**LATVIJAS BANKAS
1995. GADA FINANSU PĀRSKATI**

**LATVIJAS BANKAS BILANCE 1995. GADA
31. DECEMBRĪ**

(tūkst. latu)			
AKTĪVI	Skaid- rojumi ¹	1995	1994
ĀRZEMJU AKTĪVI		389 487	416 177
Zelts	1	40 150	40 972
Speciālās aizņēmuma tiesības		1 195	174
Konvertējamās valūtas	2	270 910	298 919
Starptautiskais valūtas fonds	3	72 929	72 929
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	4	940	959
Pārējie ārzemju aktīvi	5	2 556	958
Korespondentkonti		—	10
Nekonvertējamās valūtas	6	807	1 256
VIETĒJIE KREDĪTI		100 818	67 979
Bankām	7	24 579	54 468
Valdībai	8	51 585	13 126
Valdības vērtspapīri	9	5 774	385
Pārējie kredīti	10	18 880	—
CITI AKTĪVI	11	13 464	9 098
KOPĀ AKTĪVI		503 769	493 254

* Sk. 42.–46. lpp.

(turpinājums)		(tūkst. latu)	
PASĪVI	Skaid- rojumi	1995	1994
ĀRZEMJU PASĪVI		159 622	161 913
Starptautiskā valūtas fonda konti	3	159 163	161 289
Citi ārzemju pasīvi		6	6
Ārvalstu banku noguldījumi latos		198	219
Nekonvertējamās valūtas	6	255	399
LATI APGROZĪBĀ	12	225 871	232 100
VIETĒJIE NOGULDĪJUMI		92 416	88 706
Banku		46 908	37 326
Valdības		2 623	10 105
Valdības ārzemju aizņēmumi	13	41 049	40 604
Humānās palīdzības konti		996	671
Pārējie		840	—
KAPITĀLS UN REZERVES		18 070	8 020
Pamatkapitāls	14	2 500	2 500
Rezerves kapitāls	14	625	625
Rīcības kapitāls	14	9 093	4 160
Pārvērtēšanas konts	15	5 425	4
Eiropas Savienības dāvinājums	16	427	731
CITI PASĪVI	17	7 790	2 515
KOPĀ PASĪVI		503 769	493 254

LATVIJAS BANKAS 1995. GADA PEĻŅAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINS

(tūkst. latu)

	Skaid- rojumi ¹	1995	1994
PROCENTU IEŅĒMUMI			
Ārzemju operācijas			
Procenti par noguldījumiem bankās		1 306	5 706
Ieņēmumi par vērtspapīriem		19 907	4 639
Pārējie ieņēmumi		268	1 540
Starptautisko norēķinu bankas akciju dividendes		111	99
KOPĀ par ārzemju operācijām	18	21 592	11 984
Vietējās operācijas			
Procenti par aizdevumiem bankām		561	1 748
Procenti par pārējiem aizdevumiem		7 089	1 630
Pārējie ieņēmumi		2 403	1 168
KOPĀ par vietējām operācijām	18	10 053	4 546
PROCENTU IZDEVUMI			
Ārzemju operācijas			
Procenti par kredītiem		2 700	2 909
Pārējie izdevumi		260	73
KOPĀ par ārzemju operācijām	18	2 960	2 982
VIETĒJĀS OPERĀCIJAS			
Procenti par noguldījumiem		3 159	712
Pārējie izdevumi		—	1 043
KOPĀ par vietējām operācijām	18	3 159	1 755
TĪRIE PROCENTU IEŅĒMUMI		25 526	11 793

* Sk. 47. lpp.

(turpinājums)		(tūkst. latu)	
	Skaid- rojumi ¹	1995	1994
Tīrie zaudējumi/peļņa no ārvalstu valūtu maiņas	19	-20	-2 354
TĪRIE PROCENTU IEŅĒMUMI UN PĀRVĒRTĒŠANAS RĒZULTĀTI		25 506	9 439
Speciālie uzkrājumi	20	7 825	—
BANKAS DARBĪBAS IEŅĒMUMI		604	2 379
BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI			
Darba algas un pārējie personāla izdevumi		3 438	2 429
Sociālās apdrošināšanas izdevumi		1 258	890
Izdevumi par naudas drukāšanu		23	599
Nolietojums		837	311
Pārējie bankas darbības izdevumi	21	6 296	3 429
KOPĀ bankas darbības izdevumi		11 852	7 658
TĪRIE BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI		11 248	5 279
PEĻŅA PIRMS SADALES		6 433	4 160
PEĻŅAS SADALE			
Rīcības kapitāls	22	4 933	4 160
Valsts budžeta ieņēmumos ieskaitāmais peļņas atlikums	22	1 500	—

LATVIJAS BANKAS 1995. GADA FINANŠU PĀRSKATU PASKAIDROJUMI

PĀRSKATU SAGATAVOŠANAS PRINCIPI

Latvijas Bankas finansu pārskati ir sagatavoti tā, lai patiesi atspoguļotu bankas finansiālo stāvokli saskaņā ar Starptautiskajiem grāmatvedības standartiem (SGS), kuri attiecas uz centrālajām bankām. Centrālās bankas grāmatvedības uzskaites galvenās metodes bija šādas.

VALSTS PARĀDZĪMES UN OBLIGĀCIJAS

Valsts parādzīmes un obligācijas ir novērtētas, to iegādes vērtībai pieskaitot uzkrātos procentus, jo šos vērtspapīrus paredzēts uzglabāt līdz to termiņa beigām.

ĀRVALSTU VALŪTU NOVĒRTĒJUMS

Bilances aktīvi un pasīvi ārvalstu valūtās ir izteikti latos pēc Latvijas Bankas 1995. gada 31. decembrī noteiktā ārvalstu valūtu maiņas kursa.

Ieņēmumi un izdevumi, kas radušies ārvalstu valūtu maiņas kursu izmaiņu rezultātā, ir iekļauti pārvērtēšanas kontā.

PROCENTU IEŅĒMUMI UN IZDEVUMI

Procentu ieņēmumi un izdevumi ir iegrāmatoti tajā periodā, uz kuru tie attiecas. Procentu ieņēmumi aprēķināti arī par sliktajiem kredītiem, vienlaicīgi veidojot uzkrājumus šiem kredītiem un to procentu ieņēmumiem.

PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļus uzskaita to iegādes vērtībā, no tās atskaitot uzkrāto nolietojumu. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes, ievērojot pamatlīdzekļa lietderīgo lietošanas laiku, atbilstoši šādiem normatīviem:

skaitļošanas teknikai	20%;
biroja iekārtām	10%;
transporta līdzekļiem	20–33%;
ēkām	1–2%.

BILANCES UN PEĻNAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINA POSTEŅU SKAIDROJUMI

1. ZELTS

Tāpat kā iepriekšējos gados, zelta vērtība bija noteikta 300 ASV dolāru par Trojas unci.

Oficiālā fiksētā zelta cena Londonā 1995. gada 29. decembrī bija 386.7 ASV dolāri par Trojas unci. Tādējādi Latvijas Bankas zelta krājumu tirgus vērtība 1995. gada beigās bija 51 753 tūkst. latu.

Zelta krājumu vērtības izmaiņas 1995. gadā

	Unces	Tūkst. latu
Zelts 1994. gada 31. decembrī	249 223	40 972
Valūtas kursu starpība	–	–822
Zelts 1995. gada 31. decembrī	249 223	40 150

2. KONVERTĒJAMĀS VALŪTAS

Ārzemju aktīvu sastāvs ārvalstu konvertējamās valūtās 1995. gada beigās, pārrēķinot latos, bija šāds: ārvalstu banku un citu finanšu institūciju kontos – 205 174 tūkst. latu, valsts parādzīmēs un obligācijās – 64 360 tūkst. latu, kasē – 1 376 tūkst. latu, t.i., kopsummā 270 910 tūkst. latu. Latvijas Bankas ārzemju aktīvi ir ieguldīti ārvalstu bankās un citās finanšu institūcijās naudas noguldījumu un augsti likvīdu vērtspapīru veidā.

Ārvalstu konvertējamo valūtu rezervju sadalījums

	1995		1994	
	1995		1994	
ASV dolāri	47	77		
Vācijas markas	37	14		
Lielbritānijas sterliņu mārciņas	5	2		
Japānas jenas	6	5		
Francijas franki	4	2		
Pārējās ārvalstu valūtas	1	–		
Kopā	100	100		

3. STARPTAUTISKĀ VALŪTAS FONDA KONTI

Bilances aktīvā atspoguļota Latvijas dalībmaksa Starptautiskajā valūtas fondā (SVF). Bilances pasīvā atspoguļoti atbilstošie SVF konti un summas, kuras saņemtas saskaņā ar SVF rezerves vienošanos (*stand-by arrangement*) un no

Sistēmiskās pārveides fonda. Latvijas Republikai piešķirtā speciālo aizņēmuma tiesību kvota SVF ir 91.5 milj. SDR. Šī parakstīšanās summa un atbilstošie konti latos ir saistīti ar SDR kursu.

4. STARPTAUTISKO NORĒĶINU BANKAS AKCIJAS

Starptautisko norēķinu bankā Latvijas Bankai pieder 1 000 akciju. Akciju samaksātā daļa ir izteikta zelta ekvivalentā un novērtēta, nosakot zelta vērtību 300 ASV dolāru par Trojas unci.

5. PĀRĒJIE ĀRZEMJU AKTĪVI

Šajā postenī iekļauti valdības uzdevumā ārvalstu kredītiestādēs veiktie noguldījumi (2 530 tūkst. latu) un pārējie ārzemju aktīvi (26 tūkst. latu).

6. NEKONVERTĒJAMĀS VALŪTAS

Šajā postenī atspoguļoti to kontu atlikumi, kuri bija atvērti 1991. un 1992. gadā norēķinu veikšanai starp NVS valstīm.

7. VIETĒJIE KREDĪTI BANKĀM

Latvijas Banka bija valdības finansu aģents lielai daļai Latvijas Republikai piešķirto ārzemju kredītu. Šajā postenī uzrādīti tie ārzemju kredīti (21 058 tūkst. latu), kuri izsniegti Latvijas bankām tālākai sadalīšanai starp tiešajiem kredītu izmantotājiem.

8. KREDĪTI VALDĪBAI

Šajā postenī atspoguļoti Latvijas Bankas izsniegtie kredīti valdībai un tie ārzemju kredīti (35 835 tūkst. latu), kurus valdība izmantoja valsts īpašumā esošo uzņēmumu kreditēšanai un valsts investīciju programmu īstenošanai.

9. VALDĪBAS VĒRTSPAPĪRI

Latvijas Banka ir tirgus veidotāja Finanšu ministrijas emitētajām valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmēm. Latvijas Banka ir noteikusi valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju iepirkšanas limitu 7.0 milj. latu apmērā. Šī limita ietvaros Latvijas Bankai 1995. gada 31. decembrī piederēja parādzīmes 5.8 milj. latu vērtībā.

10. PĀRĒJIE KREDĪTI

Šajā postenī uzrādīti tām bankām izsniegtie kredīti, kuru licences atsauktas 1995. gadā. Šiem kredītiem nav izveidoti uzkrājumi, jo valdība ir piekritusi samaksāt nenomaksātās kredītu summas gadījumā, ja šīs bankas kļūtu maksātnespējīgas vai bankrotētu.

11. CITI AKTĪVI

Šajā postenī ir iekļauti Latvijas Bankas pamatlīdzekļi, avansa maksājumi iekārtu piegādātājiem, uzkrātie procenti un uzkrājumi debitoru parādiem, kas saistīti ar norēķiniem ar NVS valstīm.

	(tūkst. latu)
Biroja iekārtas	2 518
Mašīnas un iekārtas	818
Ēkas	845
Avansa maksājumi iekārtu piegādātājiem	325
Uzkrātie procenti	3 771
Uzkrājumi debitoru parādiem, kas saistīti ar norēķiniem ar NVS valstīm	4 468
Citi aktīvi	719
Kopā	13 464

12. LATI APGROZĪBĀ

1995. gada beigās apgrozībā bija šādas latu (Ls) un santīmu (s) naudas zīmes.

Nominālvērtība	Summa (tūkst. latu)		Skaitis (tūkst.)		Īpatsvars (%)	
	1995	1994	1995	1994	1995	1994
BANKNOTES						
Ls 100	14 186	9 093	142	91	6.3	3.9
Ls 50	17 745	11 122	355	222	7.9	4.8
Ls 20	56 779	58 432	2 839	2 922	25.2	25.2
Ls 10	63 514	63 448	6 351	6 345	28.2	27.4
Ls 5	56 953	73 625	11 390	14 725	25.3	31.8
KOPĀ	209 177	215 720	—	—	92.9	93.1
MONĒTAS						
Ls 2	4 839	5 220	2 420	2 610	2.1	2.3
Ls 1	5 131	4 764	5 130	4 764	2.3	2.1
50 s	2 910	2 941	5 820	5 882	1.3	1.3
20 s	1 190	1 110	5 951	5 548	0.5	0.5
10 s	848	757	8 476	7 568	0.4	0.3
5 s	566	508	11 324	10 162	0.2	0.2
2 s	366	296	18 286	14 784	0.2	0.1
1 s	306	232	30 572	23 157	0.1	0.1
KOPĀ	16 156	15 828	—	—	7.1	6.9
PAVISAM	225 333	231 548	—	—	100.0	100.0

1995. gada beigās apgrozībā bija arī 10 latu sudraba un 100 latu zelta jubilejas monētas, kā arī apgrozības monētu suvenīrkomplekti kopumā par 538 tūkst. latu.

13. VALDĪBAS ĀRZEMJU AIZŅĒMUMI

Šajā postenī atspoguļoti Latvijas Republikas valdības saņemtie G-24 kredīti. Šie kredīti izsniegti bankām to sadalīšanai tiešajiem kredītu izmantotājiem. Kredītus ir garantējusi Latvijas valdība.

14. PAMATKAPITĀLS, REZERVES UN RĪCĪBAS KAPITĀLS

Latvijas Republikas likums "Par Latvijas Banku" nosaka pamatkapitāla un rezerves kapitāla maksimālo līmeni. Latvijas Banka šo likumā noteikto maksimālo līmeni sasniedza 1993. gadā, un 1995. gadā pamatkapitāla un rezerves kapitāla apjoms palika nemainīgs. Saskaņā ar likuma "Par Latvijas Banku" 20. pantu 1995. gadā palielināts rīcības kapitāls.

15. PĀRVĒRTĒŠANAS KONTS

Pārvērtēšanas konta izmaiņas 1995. gadā

	Zelts	Ārvalstu valūtas		Kopā
		konver- tējamās	nekonver- tējamās	
Pārvērtēšanas konts				
1994. gada 31. decembrī	47 279 ²	-16 177	-31 098	4
Valūtas kursu starpība	-822	-	-	-822
Pārvērtēšana	-	2 743 ¹	3 500 ¹	6 243
Pārvērtēšanas konts				
1995. gada 31. decembrī	46 457 ²	-13 434	-27 598	5 425

16. EIROPAS SAVIENĪBAS DĀVINĀJUMS

Šajā postenī uzrādīts Eiropas Savienības dāvinājums Latvijas Bankai, kas paredzēts mazu un vidēju uzņēmēj sabiedrību attīstības kreditēšanai. Latvijas Banka izsniedza kredītus ar triju Eiropas Savienības izraudzīto Latvijas banku starpniecību. Eiropas Savienības dāvinājuma summa 1995. gadā tika samazināta, lai izveidotu uzkrājumus kredītam, kas bija izsniegts bankai, kurai atsaukta licence.

¹ Pārvērtēšanas kontā ir atspoguļota nerealizētā ārvalstu konvertējamo un nekonvertējamo valūtu maiņas peļņa un zaudējumi.

² Zelta pārvērtēšanas kontā ir ietverti 6 307 tūkst. latu, kas radušies zelta pārdošanas rezultātā 1993. gadā.

17. CITI PASĪVI

Šajā postenī uzrādīti speciālie uzkrājumi (4 468 tūkst. latu), uzkrātās izmaksas (1 199 tūkst. latu), valsts budžeta ieņēmumos ieskaitāmais peļņas atlikums (1 500 tūkst. latu) un pārējie pasīvi (623 tūkst. latu).

18. PROCENTU IEŅĒMUMI UN IZDEVUMI

Procentu ieņēmumi un attiecīgie izdevumi ir iegrāmatoti tajā periodā, uz kuru tie attiecas. Procentu ieņēmumi aprēķināti arī par sliktajiem kredītiem, vienlaicīgi veidojot uzkrājumus. Veikto vietējo operāciju procentu ieņēmumi 1995. gadā palielinājās, jo valdība izmantoja Latvijas Bankas ārkārtas kredītu, bet procentu izdevumu pieaugumu radīja procentu maksājumi valdībai.

Veikto ārzemju darījumu procentu ieņēmumi palielinājās, efektīvāk un sekmīgāk ieguldot Latvijas Bankas ārvalstu konvertējamo valūtu rezerves ienesīgākos finansu instrumentos labvēlīgos pasaules vērtspapīru tirgus konjunktūras apstākļos.

19. TĪRIE ZAUDĒJUMI/PEĻŅA NO ĀRVALSTU VALŪTU MAINAS

Latvijas Banka ārvalstu valūtu maiņas kursu starpības iegrāmatoja bilances pārvērtēšanas kontā.

20. SPECIĀLIE UZKRĀJUMI

Latvijas Banka 1995. gadā izveidoja speciālus uzkrājumus tiem valdības negarantētajiem kredītiem, kas bija izsniegti bankām, kuru licences tika atsauktas, un attiecīgajiem procentiem. Latvijas Banka izveidoja arī uzkrājumus ar NVS valstīm 1991. un 1992. gadā veikto norēķinu zaudējumu segšanai.

21. PĀRĒJIE BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI

Pārējo bankas darbības izdevumu pieaugums saistīts ar Latvijas Bankas veiktās kredītiestāžu uzraudzības papildu izdevumiem.

22. PEĻŅAS SADALE

Saskaņā ar Latvijas Republikas likuma "Par Latvijas Banku" 20. pantu peļņa ieskaitīta rīcības kapitālā un tās atlikums novirzīts ieskaitīšanai valsts budžeta ieņēmumos.

REVĪZIJAS KOMISIJAS ZIŅOJUMS

Mēs esam veikuši Latvijas Bankas finansu pārskatu uz 1995. gada 31. decembri (dienas beigām) un attiecīgo paskaidrojumu revīziju. Par finansu pārskatiem ir atbildīga bankas vadība. Mēs esam atbildīgi par atzinumu, ko, balstoties uz veikto revīziju, izsakām par šiem finansu pārskatiem.

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums ir jāplāno un jāveic revīzija tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par to, ka finansu pārskatos nav būtisku kļūdu. Revīzija ietver summu un citas finansu pārskatos minētās informācijas pamatojuma pārbaudi izvēles veidā. Revīzija ietver arī lietoto grāmatvedības principu un būtisku vadības veikto pieņēmumu novērtēšanu, kā arī vispārēju finansu pārskatu satura novērtējumu. Mēs esam pārliecināti, ka mūsu veiktais revīzijas darbs ir devis mums pietiekamu pamatojumu atzinuma izteikšanai.

Pēc mūsu domām, finansu pārskati un attiecīgie paskaidrojumi sniedz skaidru priekšstatu par Latvijas Bankas finansiālo stāvokli uz 1995. gada 31. decembri saskaņā ar grāmatvedību un paskaidrojumiem, kuri ir atbilstoši centrālajai bankai.

ARTHUR ANDERSEN

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLE

Rīgā

1996. gada 12. martā

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS. MONETĀRIE RĀDĪTĀJI 1995. GADĀ

(atlikumi perioda beigās; milj. latu)

	I	II	III	IV	V	VI
Latvijas Banka						
Naudas bāze M0	284.5	275.7	270.3	271.7	257.2	257.9
Skaidrā nauda apgrozībā	231.8	237.1	233.8	240.4	218.7	218.9
Banku noguldījumi	52.7	38.6	36.4	31.3	38.5	39.0
Skaidrā nauda pret naudas bāzi (%)	81.5	86.0	86.5	88.5	85.0	84.9
Tīrie ārējie aktīvi	257.2	251.4	231.5	230.2	193.7	187.7
Tīrie iekšējie aktīvi	27.3	24.3	38.7	41.5	63.5	70.2
Kredīti	70.3	63.4	71.9	71.7	97.7	106.0
Bankām	53.7	53.3	49.8	46.6	48.7	48.1
Valdībai (neto)	16.6	10.2	22.1	25.1	49.1	57.8
Latvijas Bankas kredīts valdībai	3.3	0	6.2	9.5	22.5	31.9
Pārējie kredīti	—	—	—	—	—	—
Pārējie aktīvi (neto)	−43.0	−39.2	−33.1	−30.2	−34.2	−35.7
Banku sistēma ¹						
Plašā nauda M2X	687.3	685.4	682.8	693.7	657.1	637.6
Skaidrā nauda apgrozībā ²	209.9	216.5	215.6	224.9	200.4	204.0
Nebanku ³ noguldījumi	477.4	468.9	467.2	468.8	456.7	433.6
Ārvalstu valūtās	192.8	187.6	187.3	197.4	203.6	191.6
Iekšzemes naudas piedāvājums M2D ⁴	494.5	497.9	495.6	496.3	453.4	446.1
Tīrie ārējie aktīvi	337.0	319.4	293.0	290.6	258.1	245.7
Tīrie iekšējie aktīvi	350.3	366.0	389.8	403.1	399.0	391.9
Kredīti	379.5	384.4	382.8	378.2	382.5	367.6
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (%)	25.0	25.0	25.0	25.0	25.0	26.5
Vidējās svērtās procentu likmes (%)						
Starpbanku tirgū	25.0	24.0	25.1	23.9	23.1	21.1
Nebanku sektorā						
Latos izsniegtie īstermiņa kredīti	38.5	36.6	32.8	34.1	36.3	35.1
Latos piesaistītie termiņnoguldījumi	19.2	18.1	18.4	17.2	19.1	15.0
LVL pret USD	0.543	0.535	0.517	0.508	0.508	0.512

¹ Datu straujās izmaiņas, salīdzinot 1995. gada decembri ar iepriekšējo mēnesi, noteikusi banku sistēmas sašaurināšanās sakarā ar licences atsaukšanu.

² Bez atlikumiem banku kasēs.

³ Nebankas – uzņēmumi un privātpersonas.

⁴ M2D = skaidrā nauda apgrozībā – atlikumi banku kasēs + iekšzemes uzņēmumu, privātpersonu noguldījumi nacionālajā valūtā.

turpinājums

(atlikumi perioda beigās; milj. latu)

	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Latvijas Banka						
Naudas bāze M0	253.2	245.2	249.7	241.5	247.8	273.6
Skaidrā nauda apgrozībā	220.1	214.4	216.6	208.0	209.0	225.9
Banku noguldījumi	33.1	30.8	33.1	33.5	38.8	47.7
Skaidrā nauda pret naudas bāzi (%)	86.9	87.5	86.8	86.1	84.3	82.6
Tīrie ārējie aktīvi	187.2	219.2	221.1	221.1	218.6	227.2
Tīrie iekšējie aktīvi	66.1	25.9	28.5	20.4	29.2	46.3
Kredīti	104.5	78.5	84.3	77.3	85.0	100.3
Bankām	49.3	50.9	45.0	49.0	49.7	24.6
Valdībai (neto)	55.2	27.6	39.3	28.2	35.4	56.9
Latvijas Bankas kredīts valdībai	26.1	9.5	9.5	9.5	9.5	15.8
Pārējie kredīti	—	—	—	—	—	18.9
Pārējie aktīvi (neto)	−38.5	−52.5	−55.7	−56.9	−55.9	−54.0
Banku sistēma ¹						
Plašā nauda M2X	612.7	617.8	624.8	631.2	634.5	524.0
Skaidrā nauda apgrozībā ²	202.1	199.5	200.4	192.1	195.0	209.5
Nebanku ³ noguldījumi	410.7	418.3	424.4	439.0	439.5	314.4
Ārvalstu valūtās	171.6	177.3	179.9	190.0	190.2	166.0
Iekšzemes naudas piedāvājums M2D ⁴	441.1	440.5	444.9	441.2	444.3	357.9
Tīrie ārējie aktīvi	247.9	291.5	279.2	290.1	293.2	306.3
Tīrie iekšējie aktīvi	364.8	326.3	345.6	341.1	341.3	217.7
Kredīti	345.5	356.3	348.9	346.1	345.2	204.3
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (%)	26.5	26.5	26.5	26.5	25.0	24.0
Vidējās svērtās procentu likmes (%)						
Starpbanku tirgū	22.9	22.7	18.9	21.1	19.6	21.1
Nebanku sektorā						
Latos izsniegtie īstermiņa kredīti	36.4	32.2	35.0	32.5	34.2	31.1
Latos piesaistītie termiņnoguldījumi	15.6	13.7	15.9	16.4	15.0	15.4
LVL pret USD	0.515	0.538	0.533	0.534	0.536	0.537

2. PIELIKUMS. LATVIJAS BANKAS 1995. GADA MĒNEŠU BILANCES

(atlikumi perioda beigās; tūkst. latu)

	1995					
	I	II	III	IV	V	VI
AKTĪVI						
ĀRZEMJU AKTĪVI	420 404	414 535	394 534	392 872	356 313	350 417
Zelts	40 598	40 000	38 654	37 832	37 982	38 281
Speciālās aizņēmuma tiesības	1 451	182	182	1 577	597	671
Konvertējamās valūtas	300 679	295 594	276 060	273 107	239 109	232 393
Starptautiskais valūtas fonds	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	950	936	905	886	889	896
Pārējie ārzemju aktīvi	2 728	3 935	4 967	5 772	4 004	4 385
Korespondentkonti	7	3	2	2	2	–
Nekonvertējamās valūtas	1 062	956	835	767	801	862
VIETĒJIE KREDĪTI	70 361	67 122	71 905	71 716	100 550	108 706
Bankām	53 736	53 251	49 814	46 563	48 666	48 151
Valdībai	16 331	12 882	18 692	21 750	47 191	56 780
Valdības vērtspapīri	294	989	3 399	3 403	4 693	3 775
Pārējie kredīti	–	–	–	–	–	–
CITI AKTĪVI	6 850	6 628	7 667	7 379	7 409	7 522
KOPĀ AKTĪVI	497 615	488 285	474 106	471 967	464 272	466 645
PASĪVI						
ĀRZEMJU PASĪVI	161 729	161 690	161 660	161 057	160 981	161 001
Starptautiskā valūtas fonda konti	161 289	161 289	161 289	160 687	160 687	160 687
Citi ārzemju pasīvi	6	6	6	6	6	6
Ārvalstu banku noguldījumi latos	168	145	144	162	86	89
Nekonvertējamās valūtas	266	250	221	202	202	219
LATI APGROZĪBĀ	231 796	237 114	233 845	240 441	218 729	218 925
VIETĒJIE NOGULDĪJUMI	96 152	85 678	78 504	73 497	83 405	84 122
Banku	52 587	38 444	36 254	31 089	38 311	38 893
Valdības	2 070	5 728	1 258	1 859	4 614	4 568
Valdības ārzemju aizņēmumi	40 717	40 676	40 223	39 786	39 716	39 897
Humānās palīdzības konti	672	682	607	602	611	617
Pārējie	106	148	162	161	153	147
KAPITĀLS UN REZERVES	5 275	1 317	–1 452	–4 756	–3 695	–1 918
Pamatkapitāls	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Rezerves kapitāls	625	625	625	625	625	625
Rīcības kapitāls	4 160	4 160	4 160	4 160	4 160	4 160
Pārvērtēšanas kots	–2 741	–6 699	–9 468	–12 772	–11 711	–9 934
Eiropas Savienības dāvinājums	731	731	731	731	731	731
CITI PASĪVI	2 663	2 486	1 549	1 728	4 852	4 515
KOPĀ PASĪVI	497 615	488 285	474 106	471 967	464 272	466 645

(turpinājums)

(atlikumi perioda beigās; tūkst. latu)

	1995					
	VII	VIII	IX	X	XI	XII
AKTĪVI						
ĀRZEMJU AKTĪVI	349 933	382 201	384 184	384 124	381 961	389 487
Zelts	38 505	40 225	39 851	39 926	40 075	40 150
Speciālās aizņēmuma tiesības	671	392	392	1 192	160	1 195
Konvertējamās valūtas	232 055	262 626	265 875	264 830	263 502	270 910
Starptautiskais valūtas fonds	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	901	942	933	935	938	940
Pārējie ārzemju aktīvi	4 001	4 153	3 293	3 433	3 484	2 556
Korespondentkonti	–	–	–	–	–	–
Nekonvertējamās valūtas	871	934	911	879	873	807
VIETĒJIE KREDĪTI	107 315	92 945	94 080	96 970	99 524	100 818
Bankām	49 320	50 914	44 966	49 048	49 663	24 579
Valdībai	54 711	39 205	44 109	44 972	45 000	51 585
Valdības vērtspapīri	3 284	2 826	5 005	2 950	4 861	5 774
Pārējie kredīti	–	–	–	–	–	18 880
CITI AKTĪVI	7 251	5 884	5 944	5 838	5 794	13 464
KOPĀ AKTĪVI	464 499	481 030	484 208	486 932	487 279	503 769
PASĪVI						
ĀRZEMJU PASĪVI	161 055	161 133	161 343	160 994	161 086	159 622
Starptautiskā valūtas fonda konti	160 687	160 687	160 687	160 687	160 687	159 163
Citi ārzemju pasīvi	6	6	6	6	6	6
Ārvalstu banku noguldījumi latos	140	201	411	70	164	198
Nekonvertējamās valūtas	222	239	239	231	229	255
LATI APGROZĪBĀ	220 123	214 403	216 596	207 967	208 956	225 871
Vietējie noguldījumi	78 924	88 690	86 734	97 770	97 354	92 416
Banku	32 933	30 571	32 818	33 106	38 213	46 908
Valdības	4 626	16 449	11 473	21 949	16 320	2 623
Valdības ārzemju aizņēmumi	40 532	40 831	41 185	41 250	41 184	41 049
Humānās palīdzības konti	628	628	1 004	1 023	988	996
Pārējie	205	211	254	442	649	840
KAPITĀLS UN REZERVES	–283	9 784	10 401	12 512	12 285	18 070
Pamatkapitāls	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Rezerves kapitāls	625	625	625	625	625	625
Rīcības kapitāls	4 160	4 160	4 160	4 160	4 160	9 093
Pārvērtēšanas kots	–8 299	1 768	2 385	4 496	4 269	5 425
Eiropas Savienības dāvinājums	731	731	731	731	731	427
CITI PASĪVI	4 680	7 020	9 134	7 689	7 598	7 790
KOPĀ PASĪVI	464 499	481 030	484 208	486 932	487 279	503 769

**3. PIELIKUMS. LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE VĀCIJAS MARKAS,
LIELBRITĀNIJAS STERLIŅU MĀRCIŅAS, FRANCIJAS FRANKA, ASV
DOLĀRA, JAPĀNAS JENAS UN EIROPAS VALŪTAS VIENĪBAS KURSI**

(latos)

	Augstākais	Vidējais	Zemākais	Augstākais	Vidējais	Zemākais	Augstākais	Vidējais	Zemākais
1995	Vācijas marka (DEM)			Lielbritānijas sterliņu mārciņa (GBP)			Francijas franks (FRF)		
I	0.3600	0.3560	0.3520	0.8680	0.8589	0.8520	0.1039	0.1030	0.1023
II	0.3670	0.3600	0.3560	0.8630	0.8511	0.8460	0.1046	0.1036	0.1028
III	0.3760	0.3701	0.3650	0.8600	0.8341	0.8200	0.1060	0.1045	0.1037
IV	0.3710	0.3677	0.3630	0.8270	0.8164	0.8100	0.1063	0.1048	0.1038
V	0.3710	0.3644	0.3590	0.8220	0.8160	0.8080	0.1046	0.1030	0.1015
VI	0.3680	0.3648	0.3610	0.8210	0.8162	0.8060	0.1048	0.1039	0.1027
VII	0.3720	0.3694	0.3670	0.8240	0.8182	0.8110	0.1073	0.1061	0.1050
VIII	0.3730	0.3670	0.3610	0.8370	0.8298	0.8210	0.1079	0.1066	0.1055
IX	0.3760	0.3680	0.3650	0.8460	0.8394	0.8330	0.1085	0.1068	0.1060
X	0.3820	0.3773	0.3730	0.8490	0.8423	0.8370	0.1093	0.1080	0.1072
XI	0.3800	0.3780	0.3740	0.8500	0.8380	0.8290	0.1101	0.1096	0.1089
XII	0.3760	0.3739	0.3720	0.8370	0.8288	0.8250	0.1098	0.1085	0.1076
1995	ASV dolārs (USD)			100 Japānas jenu (100 JPY)			Eiropas valūtas vienība (ECU)		
I	0.5510	0.5460	0.5420	0.5530	0.5473	0.5440	0.6800	0.6747	0.6710
II	0.5460	0.5413	0.5350	0.5530	0.5506	0.5460	0.6830	0.6771	0.6720
III	0.5360	0.5218	0.5140	0.5860	0.5735	0.5530	0.6880	0.6784	0.6710
IV	0.5120	0.5077	0.5020	0.6170	0.6058	0.5880	0.6780	0.6740	0.6670
V	0.5220	0.5140	0.5060	0.6120	0.6036	0.5970	0.6790	0.6714	0.6650
VI	0.5170	0.5117	0.5080	0.6120	0.6055	0.6040	0.6770	0.6738	0.6680
VII	0.5160	0.5132	0.5090	0.6020	0.5896	0.5810	0.6900	0.6837	0.6790
VIII	0.5390	0.5284	0.5130	0.5830	0.5617	0.5480	0.6920	0.6859	0.6790
IX	0.5460	0.5398	0.5330	0.5510	0.5368	0.5250	0.6970	0.6876	0.6830
X	0.5370	0.5334	0.5300	0.5410	0.5309	0.5240	0.6970	0.6930	0.6890
XI	0.5370	0.5349	0.5320	0.5310	0.5247	0.5170	0.6970	0.6939	0.6900
XII	0.5400	0.5384	0.5370	0.5330	0.5294	0.5240	0.6920	0.6875	0.6820

4. PIELIKUMS. KREDĪTIESTĀDES, KURĀM 1995. GADA BEIGĀS BIJA DERĪGA LATVIJAS BANKAS IZSNIEGTĀ LICENCE

BANKAS

1. A/s "Aizkraukles banka"
2. A/s "Ako banka"
3. A/s "Baltijas starptautiskā banka"
4. Akciju komercbanka "Baltijas tranzītu banka"
5. A/s "Banka Atmoda"
6. A/s "Bauskas banka"
7. A/s "Daugavas banka"
8. Akciju komercbanka "Doma banka"¹
9. Akciju komercbanka "Jelgava"
10. A/s "Komerccbanka "Dinastija""
11. A/s banka "Land"
12. A/s "Latvijas biznesa banka"
13. A/s "Latvijas ekonomiskā komercbanka"
14. Valsts a/s "Latvijas hipotēku un zemes banka"
15. A/s komercbanka "Latvijas industriālā banka"
16. A/s "Latvijas investīciju banka"
17. A/s "Latvijas kapitāl–banka"
18. Valsts a/s "Latvijas krājbanka"
19. A/s "Latvijas kredītbanka"
20. Akciju komercbanka "Latvijas privātbanka"
21. A/s "Latvijas tirdzniecības banka"
22. A/s "Latvijas unibanka"
23. A/s "Latvijas zemes banka"
24. A/s "Multibanka"
25. A/s "Ogres komercbanka"
26. A/s "Parekss–banka"
27. A/s komercbanka "Paritāte"
28. A/s "Rietumu banka"
29. Akciju komercbanka "Rīgas apvienotā Baltijas banka"
30. A/s "Rīgas komercbanka"
31. A/s "Rīgas naftas un ķīmijas banka"
32. Latvijas komercbanka a/s "Sakaru banka"
33. A/s "Saules banka"
34. A/s "Talsu komercbanka"²
35. A/s "Trasta komercbanka"

¹ Licence apturēta 1995. gada 4. decembrī. Licences darbība atjaunota 1996. gada 23. februārī.

² Licence apturēta 1995. gada 2. novembrī. Licence atsaukta 1996. gada 9. februārī.

- 36. A/s "Tukuma banka"
- 37. A/s "Vācijas–Latvijas banka"
- 38. A/s komercbanka "VEF banka"
- 39. A/s komercbanka "Ventpils apvienotā Baltijas banka"
- 40. A/s komercbanka "Viktorija"

KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBA

- 1. Krājaizdevu sabiedrība "Dzelzceļnieks KS"

ĀRVALSTU BANKAS NODAĻA

- 1. A/s "Société Générale" (Francija) nodaļa

5. PIELIKUMS. LATVIJAS BANKAS STRUKTŪRVIENTĪBAS 1995. GADA BEIGĀS

1. AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE (vadītājs Armands Šteinbergs; vadītāja vietnieks Laimonis Veinšteins; vadītāja vietnieks personālsastāva apmācības jautājumos Aldis Liekniņš):

- 1.1. Analītiskā daļa (vadītājs Alvis Zīriņš);
- 1.2. Bruņojuma daļa (vadītājs Andris Purmalis);
- 1.3. Naudas pārvadājumu daļa (vadītājs Jānis Osis);
- 1.4. Daugavpils nodaļa (vadītājs Ivars Veliks);
- 1.5. Liepājas nodaļa (vadītājs Ivars Vilcāns);
- 1.6. Rēzeknes nodaļa (vadītājs Arnis Stirna);
- 1.7. Valmieras nodaļa (vadītājs Aldis Zemmers).

2. ĀRĒJO SAKARU PĀRVALDE (vadītājs Guntis Valujevs; vadītāja vietniece Linda Vītola).

3. GRĀMATVEDĪBAS UN NORĒĶINU PĀRVALDE (vadītāja, galvenā grāmatvede Antonija Sileniece; vadītāja vietniece Maija Kurpniece):

- 3.1. Bankas iekšējo operāciju daļa (vadītāja Anita Jakāne);
- 3.2. Centrālās grāmatvedības daļa (vadītāja Mārīte Orlovska);
- 3.3. Starpbanku norēķinu daļa (vadītāja Natālija Popova).

4. IEKŠĒJĀS REVĪZIJAS PĀRVALDE (vadītājs Modris Briedis).

5. INFORMĀCIJAS SISTĒMU PĀRVALDE (vadītāja Māra Raubiško):

- 5.1. Projektēšanas un programmēšanas daļa (vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks Harijs Ozols);
- 5.2. Sistēmu ekspluatācijas daļa (vadītājs Edvīns Mauriņš);
- 5.3. Sistēmu drošības un kvalitātes kontroles daļa (vadītājs Jānis Liepiņš).

6. JURIDISKĀ PĀRVALDE (vadītājs Reinis Jakovļevs; vadītāja vietnieks Bruno Mačs).

7. KASES UN NAUDAS APGROZĪBAS PĀRVALDE (vadītājs Uldis Klauss; vadītāja vietnieks Oskars Zaltans):

- 7.1. Kases operāciju daļa (vadītāja Veneranda Kausa);
- 7.2. Naudas apgrozības daļa (vadītāja Alīte Grobiņa);
- 7.3. Jubilejas un piemiņas monētu daļa (vadītāja Maruta Baldunčika).

8. KREDĪTIESTĀŽU UZRAUDZĪBAS PĀRVALDE (vadītājs Armands Šteinbergs; vadītāja vietnieks banku uzraudzības jautājumos Jānis Placis; vadītāja vietnieks metodikas un licencēšanas jautājumos Ainars Gūtmanis):

- 8.1. Uzraudzības daļa (vadītāja Jeļena Ļebedeva);
- 8.2. Licencēšanas daļa (vadītāja Sandra Sedleniece);
- 8.3. Metodikas un analītiskā daļa (vadītāja Ludmila Vojevoda);
- 8.4. Juridiskā daļa (vadītājs Kuno Bušs).

- 9. LIETU PĀRVALDE (vadītājs Guntis Didrihsons):
 - 9.1. Viesu apkalpošanas un tulkošanas daļa (vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks Leons Brunavs);
 - 9.2. Kanceleja (vadītāja Ilga Strasburga).

- 10. MONETĀRĀS POLITIKAS PĀRVALDE (vadītāja Laila Rūse; vadītāja vietniece Zoja Medvedevskiha):
 - 10.1. Analīzes daļa (vadītājs Vilnis Purviņš);
 - 10.2. Vērtspapīru daļa (vadītājs Uldis Paukšens);
 - 10.3. Refinansēšanas daļa (vadītāja Brigita Kauķe).

- 11. PERSONĀLA PĀRVALDE (vadītāja Inta Lovnika; vadītāja vietniece Elita Ošmucniece).

- 12. PUBLIKĀCIJU NODAĻA (vadītāja Aina Raņķe).

- 13. SAIMNIECĪBAS PĀRVALDE (vadītājs Einārs Cišs):
 - 13.1. Sakaru un servisa daļa (vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks Juris Liepa);
 - 13.2. Ēku ekspluatācijas daļa (vadītājs Arnis Bērziņš);
 - 13.3. Celtniecības un remonta daļa (vadītājs Dijs Okolovičs);
 - 13.4. Transporta daļa (vadītājs Imants Vācietis).

- 14. STATISTIKAS PĀRVALDE (vadītājs Agris Caune):
 - 14.1. Statistikas daļa (vadītāja Zigrīda Aušta);
 - 14.2. Statistikas matemātiskās analīzes daļa (vadītāja Inta Gaile).

- 15. VALŪTAS OPERĀCIJU PĀRVALDE (vadītājs Roberts L. Grava):
 - 15.1. Maksājumu daļa (vadītāja, pārvaldes vadītāja vietniece Una Ruka);
 - 15.2. Darījumu un investīciju daļa (vadītāja Daira Brunere);
 - 15.3. Ārvalstu kredītu daļa (vadītāja Agita Birka).

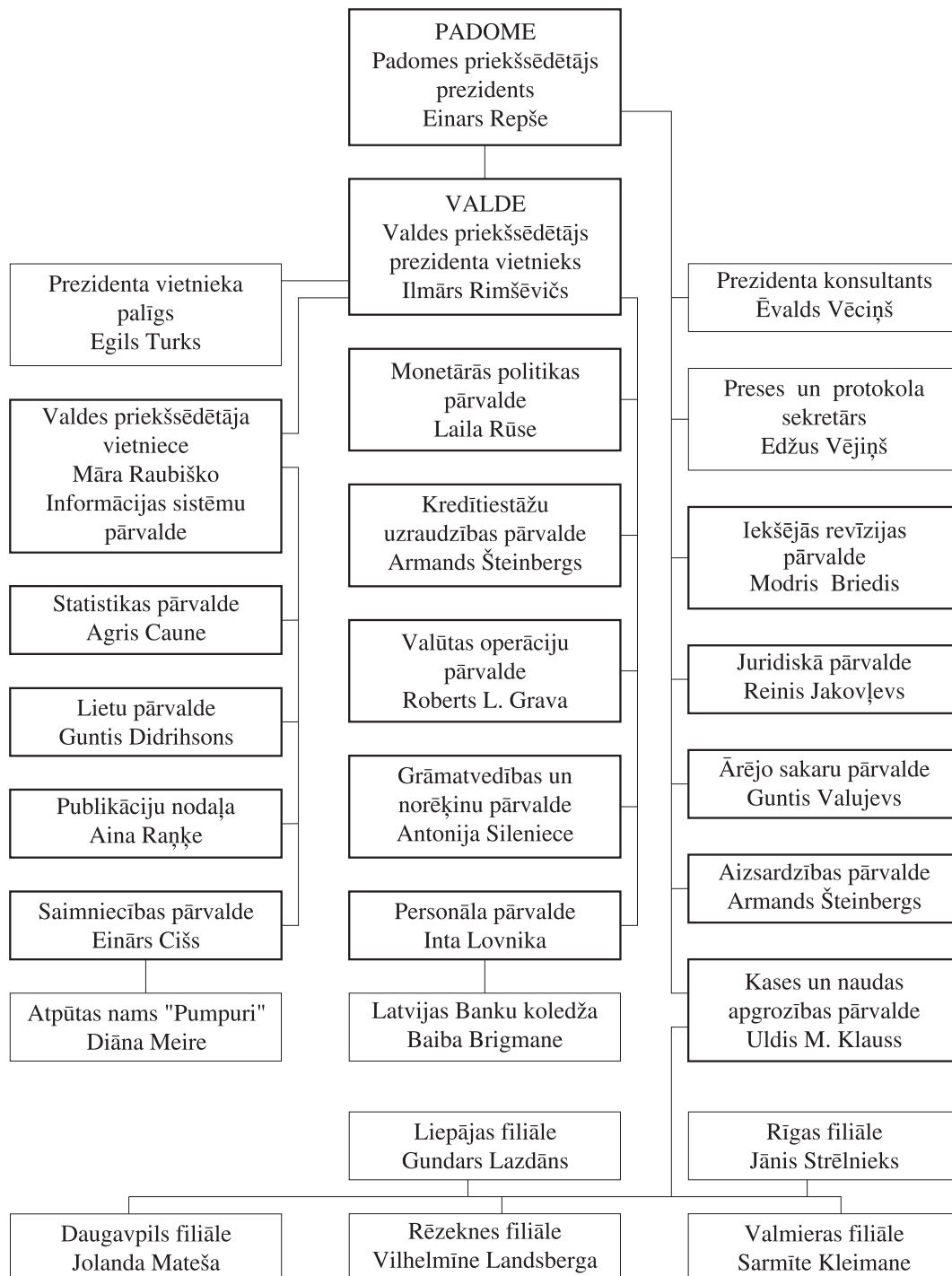
- 16. RĪGAS FILIĀLE (vadītājs Jānis Strēlnieks).

- 17. DAUGAVPILS FILIĀLE (vadītāja Jolanda Mateša).

- 18. LIEPĀJAS FILIĀLE (vadītājs Gundars Lazdāns).

19. RĒZEKNES FILIĀLE (vadītāja Vilhelmīne Landsberga).
20. VALMIERAS FILIĀLE (vadītāja Sarmīte Kleimane).
21. LATVIJAS BANKU KOLEDŽA (direktore Baiba Brigmane; direktora vietniece mācību darbā Inese Vingre).
22. ATPŪTAS NAMS "PUMPURI" (direktore Diāna Meire; direktora vietnieks saimnieciskajā darbā Vilnis Vasiļevskis).

LATVIJAS BANKAS STRUKTŪRA 1995. GADA BEIGĀS

Latvijas Banka. 1995. gada pārskats

Latvijas Banka

K. Valdemāra ielā 2a, LV-1050 Rīga, Latvija

Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420

<http://www.bank.lv>

Iespiests "Premo"